

datum: 3 oktober 2024

Draaiboek installatie politieke organen

Stappenplan voor voordrachten, installatie raadsleden, voorzitter, schepenen en burgemeester, e.a.

Vooraf

Tweede versie (3 oktober 2024)

Welke inhoudelijke verbeteringen zijn er in deze tweede versie?

- Tabel bij 1.1.: data aangepast
- Tabellen bij 2.2. en 4.: datum vervangen door 'zo spoedig mogelijk'
- 4.: vaststellen fracties staat nu voor de verkiezing raadsvoorzitter op de agenda
- 6.5. verbetering eedaflegging van de schepenen: gebeurt in handen van de raadsvoorzitter
- 7.4. De toegevoegde BCSD-voorzitter moet geen eed meer afleggen als schepenen in de gemeenteraad.
- Toegevoegd aan het draaiboek: 8.5. Vertegenwoordiging in de woonmaatschappij.

De andere wijzigingen zijn verduidelijkingen in de tekst en verbeteringen van taal- en schoonheidsfoutjes. Met dank aan onze aandachtige lezers!

Het draaiboek geldt voor alle Vlaamse gemeenten, met uitzondering van:

- Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppeem
- Voeren
- Gemeenten die het resultaat zijn van een fusie op 1 januari 2025: Antwerpen, Beveren-Kruibeke-Zwijndrecht, Bilzen-Hoeselt, Hasselt, Lochristi, Lokeren, Merelbeke-Melle, Nazareth-De Pinte, Pajottenland, Tesselinderlo-Ham, Tiel, Tongeren-Borgloon, Wingene.

Voor deze gemeenten zijn er (gedeeltelijk) afwijkende regels

1. Met dit draaiboek loodsen we u door de maanden na de gemeenteraadsverkiezingen tot en met de installatie van de nieuwe politieke organen. Sinds de gemeenteraadsverkiezingen van oktober 2018 zijn er heel wat nieuwigheden, let dus goed op. We hebben het draaiboek met de grootste zorg opgesteld maar mocht u onnauwkeurigheden vaststellen of opmerkingen hebben, dan horen wij ze graag.

Alle opmerkingen en aanvullingen op dit draaiboek zijn welkom bij marian.verbeek@vvsq.be, pieter.vanderstappen@vvsq.be en bjorn.cools@vvsq.be (politieraad).

2. Lees zeker ook de zeer gedetailleerde en uitgebreide omzendbrief van 19 juli 2024 over de start van de lokale en provinciale bestuursperiode.
3. Het nieuwe systeem van het initiatiefrecht na de verkiezingen, de aangewezen burgemeester en de installatievergadering in de december zijn de meest in het oog springende wijzigingen. Maar er zijn er nog meer. **Zorg ervoor dat u steeds een actuele versie van het decreet lokaal bestuur bij de hand heeft.**
Let op: de wijzigingen aan het decreet treden op verschillende data in werking. In de Vlaamse codex kan u per artikel nagaan welke versie op welke datum in werking treedt. Soms is het bijvoorbeeld 13 oktober 2024, maar het kan ook 1 december 2024 zijn.
4. De regels voor de politieraad zijn redelijk complex en werden nog aangepast in 2018. Sindsdien zijn de bepalingen van de Wet op de Geïntegreerde Politie relatief ongewijzigd gebleven en hebben de minimale aanpassingen weinig tot geen invloed op het verloop van de verkiezing van de politieraad. We verwijzen graag naar de omzendbrief betreffende de verkiezing en de installatie van de politieraadsleden van een meergemeentepolitiezone. (link wordt toegevoegd wanneer de omzendbrief beschikbaar is).
5. Naast dit draaiboek zijn voor gemeente, OCMW en politieraad volgende documenten reeds (of binnenkort) beschikbaar op de vvsq-website:
 - een draaiboek (inclusief modellen) voor de opmaak van een huishoudelijk reglement voor de gemeenteraad, de OCMW-raad, het college, het vast bureau en het bijzonder comité voor de sociale dienst.
 - een model van deontologische code voor de gemeenteraad en de OCMW-raad
 - een model van deontologische code voor het bijzonder comité voor de sociale dienst
 - een model van afsprakennota
 - via de omzendbrief betreffende de verkiezing en de installatie van de politieraadsleden van een meergemeentenpolitiezone (link wordt later toegevoegd wanneer de omzendbrief beschikbaar is)
 - voordrachtsakte van de kandidaten en verklaring voor akkoord
 - model van stembiljet.
 - besluit van de gemeenteraad betreffende de verkiezing van de leden van de politieraad een
 - model van informatienota van de burgemeester voor de verkiezing van de politieraadsleden

Dit draaiboek is een levend document, wat betekent dat het tussendoor aangepast zal worden indien nodig. Voor de meest recente versie, kijk steeds op <https://www.vvsq.be/bestuur/politiek-bestuur/verkiezingen>

INHOUD

Vooraf	1
1. Na de verkiezingen van 13 oktober – najaar 2024.....	5
1.1. Het initiatiefrecht na de verkiezingen	5
1.2. Welke beslissingen nemen?	7
1.3. Wie wordt burgemeester?	7
1.3.1. Principe	7
1.3.2. Een akte van opvolging is mogelijk voor de laatste twee jaar	8
1.3.3. Benoeming aangewezen-burgemeester	9
1.3.4. Titelvoerende burgemeester	9
2. Vastleggen van de datum van de installatievergaderingen van de gemeenteraad en de OCMW-raad	10
2.1. Mogelijkheid A: Zelf datum kiezen	10
2.2. Mogelijkheid B: Datum installatie van rechtswege.....	11
2.3. Installatievergadering in een fusiegemeente	11
2.4. Publicatieverplichting	12
2.5. Voorbereiding van de voordracht en de verkiezing van de politieraadsleden in meergemeentezones.....	12
3. Indienen akten van voordracht	13
3.1. Welke voordrachtsakten?.....	13
3.2. Gezamenlijke akte van voordracht kandidaat-schepenen	14
3.3. Akte van voordracht kandidaat-voorzitter gemeenteraad	16
3.4. Akte van voordracht kandidaat-voorzitter bijzonder comité voor de sociale dienst	16
3.5. Voordracht leden en opvolgers bijzonder comité voor de sociale dienst.....	18
3.6. Voordracht politieraadsleden	21
4. Uitnodiging voor de installatievergadering van de gemeenteraad en de installatievergadering van de OCMW-raad	23
5. Afstand van mandaat – ten laatste op de installatievergadering van de gemeenteraad	25
6. Installatievergadering van de gemeenteraad	25
6.1. De uittredende voorzitter van de gemeenteraad zit de installatievergadering voor.....	26
6.2. Kennisneming van de geldigverklaring van de gemeenteraadsverkiezingen	26
6.3. Installatie van de gemeenteraadsleden en eedaflegging	26
6.4. Verkiezing van de voorzitter van de gemeenteraad	30
6.5. Verkiezing van de schepenen na een gezamenlijke akte van voordracht – eedaflegging ..	30
6.6. Eedaflegging van de aangewezen-burgemeester	32
6.7. Vaststellen fracties	32
6.8. De verkiezing van de politieraadsleden	33
6.8.1. Burgemeester is voorzitter gemeenteraad voor verkiezing politieraad	33
6.8.2. Stemming.....	33
6.8.3. Wie is verkozen?.....	34
6.8.4. Proces-verbaal van de verkiezingen van de politieraadsleden	35
6.8.5. Het dossier van de verkiezing.....	36
7. Installatievergadering van de OCMW-raad	36
7.1. Agenda van de vergadering	37
7.2. Voorzitter van de OCMW-raad.....	37
7.3. OCMW-raad moet uit mannen en vrouwen bestaan.....	37

7.4.	Verkiezing van de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst en eventueel eedaflegging	38
7.5.	Verkiezing van de leden en de opvolgers van het bijzonder comité voor de sociale dienst	38
7.6.	Andere	41
8.	Na de installatievergadering van de gemeente en OCMW-raad	41
8.1.	De benoeming van de burgemeester	41
8.2.	Politieraad	41
8.2.1.	Mededeling geldigverklaring verkiezing aan gemeenteraad en aan politieraad	41
8.2.2.	Eventueel bezwaar tegen verkiezing politieraadsleden.....	42
8.2.3.	Installatie politieraad	43
8.3.	Vertegenwoordigers van de gemeenteraad in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden aanduiden	43
8.4.	Aanstellen van de vertegenwoordigers in de OCMW-verenigingen en -vennootschappen	43
8.5.	Vertegenwoordiging in de woonmaatschappij	44
8.6.	Andere beslissingen	44
9.	Wat als?	46
9.1.	De Vlaamse regering benoemt de aangewezen burgemeester niet.....	46
9.2.	Er is geen (ontvankelijke) gezamenlijke voordracht voor de kandidaat-schepenen.....	47
9.3.	Er is geen (ontvankelijke) voordracht voor de kandidaat-voorzitter van de gemeenteraad	48
9.4.	Er is geen ontvankelijke akte van voordracht voor kandidaat-voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst.....	49
9.5.	Een lijst (of groep van lijsten) heeft geen ontvankelijke voordrachtsakte ingediend voor de BCSD-zetels die hun zijn toegewezen	49
9.6.	Een lijst (of groep van lijsten) heeft een ontvankelijke voordrachtsakte ingediend met minder BCSD-kandidaten dan het aantal dat toegewezen werd aan de lijst (of groep van lijsten) ...	50
9.7.	Er werd bezwaar tegen de gemeenteraadsverkiezingen ingediend	50
9.8.	Er zit geen persoon van het andere geslacht in het college van burgemeester en schepenen.....	51
9.9.	Wat als maar één geslacht vertegenwoordigd is in het bijzonder comité voor de sociale dienst? 51	
9.10.	Wat als er geschillen zijn i.v.m. de mandatarissen?	52
9.11.	Wat als u het niet meer weet?.....	53
10.	Bijlage 1	54
10.1.	Aantal raadsleden, schepenen en leden bijzonder comité sociale dienst	54
10.2.	Overzicht van de data verkiezing politieraad	55

1. Na de verkiezingen van 13 oktober – najaar 2024

1.1. Het initiatiefrecht na de verkiezingen

Vanaf deze gemeenteraadsverkiezingen is er een nieuwe regeling voor de coalitievorming. Tenzij er een absolute meerderheid is, is er immers een coalitie nodig. Het decreet lokaal bestuur legt de volgorde vast van welke partij als eerste het initiatief zal nemen om de coalitiegesprekken te openen om een meerderheid in de gemeenteraad te vormen.

Wanneer

Het initiatiefrecht start officieel de dag na de ondertekening van het proces-verbaal van de verkiezingen. Het PV wordt in de meeste gevallen op 13 oktober opgemaakt. De eerste periode van het initiatiefrecht begint dan te lopen op maandag 14 oktober 2024. Elke periode duurt veertien dagen.

Wie

De stemmenkampioen van de grootste lijst krijgt als eerste het initiatiefrecht.

1. **De grootste lijst** is de lijst met het hoogste stemcijfer, dus met meeste geldige stembiljetten. Het gaat met andere woorden dus om de lijst waaraan de meeste mensen hun stem gaven. Dit kunnen zowel lijststemmen als voorkeurstemmen zijn. Is de grootste lijst een **kartellijst die in twee fracties splitst**, dan gaat het initiatiefrecht naar de grootste fractie van die kartellijst. De grootste fractie is de fractie met het grootste aantal zetels. Zijn de fracties even groot (= ze hebben even veel zetels), dan wordt het de verkozene met de meeste naamstemmen van één van die twee fracties.
2. De **stemmenkampioen** is de verkozene met het hoogste aantal naamstemmen (of anders gezegd de meeste voorkeurstemmen). Dit is dus niet noodzakelijk de lijsttrekker. Deze stemmenkampioen kan het initiatiefrecht niet doorgeven aan iemand anders van dezelfde lijst.

Volgorde

Het initiatiefrecht komt eerst toe aan de stemmenkampioen van de grootste lijst en gaat vervolgens over naar de stemmenkampioen van de op één na grootste lijst en zo verder, in afnemende volgorde van lijstgrootte. De volgende stemmenkampioen krijgt het initiatiefrecht:

1. als na een periode van veertien dagen geen gezamenlijke akte van voordracht (voor de schepenen) is ingediend bij de algemeen directeur door de houder van het initiatiefrecht;
2. als een verklaring van afstand van het initiatiefrecht is ingediend bij de algemeen directeur.

Einde initiatiefrecht

De verkozene voor de gemeenteraad die het initiatiefrecht heeft, kan er op elk moment van afzien door een verklaring van afstand in te dienen bij de algemeen directeur.

De procedure van het initiatiefrecht neemt definitief een einde op een van de volgende momenten:

- als elke houder van het initiatiefrecht dit recht heeft uitgeput;
- als een gezamenlijke akte van voordracht is ingediend door de verkozene voor de gemeenteraad die op dat moment het initiatiefrecht heeft;
- uiterlijk op de derde dag vóór de installatievergadering van de gemeenteraad.

Berekening van de termijnen

We moeten voor het bepalen van de periode van het initiatiefrecht rekening houden met de berekeningswijze zoals vastgelegd in art. 291 DLB. Omdat (als het initiatiefrecht start op 14 oktober) de vervaldag (= de laatste dag van de periode) van de eerste periode een zondag is, wordt de vervaldag verplaatst naar de eerstvolgende werkdag. Bij de tweede periode is de vervaldag een feestdag (11 november) en daarom schuift alles nogmaals één dag op.

Start initiatiefrecht op dag na opmaak PV verkiezingen. Hieronder gaan we uit van de situatie dat het PV op 13 oktober opgemaakt wordt en iedereen de 14 dagen gebruikt	Stemmenkampioen van	Einde initiatiefrecht op												
Maandag 14 oktober	Grootste lijst	Maandag 28 oktober												
Dinsdag 29 oktober	Op 1 na grootste lijst	Dinsdag 12 november												
Woensdag 13 november	Op 2 na grootste lijst	Dinsdag 26 november												
Woensdag 27 november	Op 3 na grootste lijst	Drie dagen voor installatievergadering <table><tr><td>Vergadering</td><td>Einde initiatief</td></tr><tr><td>Maandag 2/12</td><td>Vrijdag 29/11</td></tr><tr><td>Dinsdag 3/12</td><td>Zaterdag 30/11</td></tr><tr><td>Woensdag 4/12</td><td>Zondag 1/12</td></tr><tr><td>Donderdag 5/12</td><td>Maandag 2/12</td></tr><tr><td>Vrijdag 6/12</td><td>Dinsdag 3/12</td></tr></table>	Vergadering	Einde initiatief	Maandag 2/12	Vrijdag 29/11	Dinsdag 3/12	Zaterdag 30/11	Woensdag 4/12	Zondag 1/12	Donderdag 5/12	Maandag 2/12	Vrijdag 6/12	Dinsdag 3/12
Vergadering	Einde initiatief													
Maandag 2/12	Vrijdag 29/11													
Dinsdag 3/12	Zaterdag 30/11													
Woensdag 4/12	Zondag 1/12													
Donderdag 5/12	Maandag 2/12													
Vrijdag 6/12	Dinsdag 3/12													

Als het PV van de verkiezingen pas op 14 oktober wordt ondertekend, start de eerste periode van het initiatiefrecht pas op 15 oktober en eindigt ze op 28 oktober, op dezelfde dag dus als in het geval waarin de eerste periode al op 14 oktober start. Vanaf de tweede periode van veertien dagen lopen beide gelijk.

Bekendmakingen op de website van de gemeente

De algemeen directeur maakt de volgende elementen, nadat ze zich voordoen, onmiddellijk bekend op de website van de gemeente waarna het initiatiefrecht eindigt of overgaat:

- de indiening van een gezamenlijke akte van voordracht door de verkozenen voor de gemeenteraad die op dat moment het initiatiefrecht heeft;
- het ontbreken van een gezamenlijke akte van voordracht op de derde dag voor de installatievergadering;
- de uitputting van het initiatiefrecht door alle houders van het initiatiefrecht;
- de indiening van een verklaring van afstand;
- het ontbreken van een gezamenlijke akte van voordracht, ingediend door de verkozenen voor de gemeenteraad die op dat moment het initiatiefrecht heeft, na de periode van veertien dagen.

Het formulier GEM 86, dat een bijlage bij het PV van de verkiezingen is, lijst op wie in welke volgorde het initiatiefrecht heeft. De AD kan dit publiceren eventueel met een verwijzing naar de website van VVSG of ABB met uitleg over het initiatiefrecht.

Sanctie

Wie een voordrachtsakte ondertekent zonder respect voor het initiatiefrecht, bv. voor de officiële start van het initiatiefrecht die wordt gesanctioneerd.

- Deze verkozenen kan voor de duur van de zittingsperiode van de gemeenteraad niet worden benoemd of verkozen niet worden benoemd of verkozen als burgemeester, schep, voorzitter van de gemeenteraad, voorzitter van een gemeenteraadscommissie, voorzitter of lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst, noch een dergelijk mandaat waarnemen;
- de gemeente niet vertegenwoordigen;

- namens de gemeente geen mandaat bekleden of waarnemen in gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen of andere verenigingen, stichtingen of vennootschappen;
- het OCMW niet vertegenwoordigen;
- namens het OCMW een mandaat bekleden of waarnemen in een vereniging of vennootschap als vermeld in deel 3, titel 4 van het decreet lokaal bestuur of in andere verenigingen, stichtingen of vennootschappen

Heeft de betrokkene al een dergelijk mandaat dan vervalt dat mandaat van rechtswege.

Zie artikel 5 Decreet Lokaal Bestuur

Een overzicht van de aantallen raadsleden, schepenen en leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst – zie [verkiezingspagina's](#) VVSG website

1.2. Welke beslissingen nemen?

In alle gemeenten moeten vóór de installatievergaderingen van de gemeenteraad en de OCMW-raad, heel wat afspraken worden gemaakt over de in te vullen functies. Bovendien kan de akte van voordracht voor de schepenen en de raadsvoorzitter een einddatum van het mandaat en eventueel de naam van de opvolger bevatten waardoor een functie van zes jaar onder meerdere personen verdeeld zou kunnen worden. Ook voor de burgemeester is een akte van opvolging mogelijk.

- Dienen we een akte van opvolging voor de burgemeester in?
- Hoeveel schepenen nemen we op in het college? Het Decreet Lokaal Bestuur legt een maximum en een minimum aantal schepenen op. Het maximum hangt af van het inwonersaantal. Naast de burgemeester moet het college minstens twee schepenen tellen. De verkozen voor de gemeenteraad kunnen er dus voor kiezen om minder schepenen voor te dragen, maar het moeten er minstens twee zijn.¹
- Wie neemt een schepenmandaat op?
- Wie wordt voorzitter van de gemeenteraad / OCMW-raad?
- Wie wordt de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst?
- Wie worden de leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst?
- Eventuele lijstverbinding voor de voordracht van kandidaat-leden voor het bijzonder comité (zie [verkiezingspagina's](#) VVSG-website.)
- Welke gemeenteraadsleden zullen de gemeenten vertegenwoordigen in de politieraad?

Denk eraan: er zullen verplicht te gebruiken voordrachtsakten zijn. Deze zullen pas beschikbaar zijn om 18u op de dag van de verkiezingen: 13 oktober via de webstek van het Agentschap Binnenlands Bestuur en www.vlaanderenkiest.be.

1.3. Wie wordt burgemeester?

1.3.1. Principe

Het Belgische raadslid met meeste voorkeurstemmen van de grootste fractie (in aantal zetels) van de coalitie wordt 'aangewezen-burgemeester'. De 'aangewezen-burgemeester' wordt nadien benoemd door de Vlaamse regering tot burgemeester. Om te kijken wie de 'aangewezen-burgemeester' is, moet je volgende stappen volgen:

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 2024 tot vaststelling van het aantal te verkiezen gemeenteraadsleden per gemeente, schepenen per gemeente, leden van de raad voor maatschappelijk welzijn en van het vast bureau van Voeren en van de faciliteitengemeenten rond Brussel, leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst per gemeente, stadsdistrictsraadsleden per stadsdistrict in Antwerpen en provincieraadsleden per provincie en per provinciedistrict

1. Je kijkt eerst welke fracties behoren tot de coalitie (meerderheid).
Elke fractie die een schepen (inclusief de BCSD-voorzitter) levert, maakt deel uit van de coalitie.
2. Daarna kijk je naar welke van die coalitiefracties de grootste is.
Hiervoor wordt gekeken naar het aantal zetels dat elke coalitiefractie heeft in de gemeenteraad. Hebben de grootste coalitiefracties evenveel zetels, dan wordt gekeken naar het stemcijfer van elke coalitiefractie. De coalitiefractie die de meeste geldige stembiljetten heeft (= het hoogste stemcijfer) die levert de (aangewezen-) burgemeester. Er is dus geen aparte voordracht voor de burgemeester meer.
3. Ten slotte kijk je naar wie het meeste voorkeurstemmen heeft binnen de grootste coalitiefractie.
Het raadslid van de grootste coalitiefractie met de meeste voorkeurstemmen krijgt als eerste de kans om de eed af te leggen als aangewezen-burgemeester. Zijn er twee verkozenen uit de grootste coalitiefractie met een gelijk aantal naamstemmen, dan wordt de hoogst gerangschikte op de lijst aangeduid als burgemeester. Dat geldt ook in die gemeenten waar er een verkiezing zonder stemming is.

Vice-stemmenkampioen

Weigert de stemmenkampioen van de grootste fractie of neemt de burgemeester later ontslag (zonder akte van opvolging), dan gaat het burgemeesterschap naar het raadslid met het op één na hoogste aantal voorkeurstemmen (de vice-stemmenkampioen) in de grootste fractie van de coalitie, enz.). Dat is altijd het geval, ook als iemand van een andere (kleinere) coalitiefractie meer voorkeurstemmen heeft gehaald.

Splitst een kartellijst in twee fracties?

Altijd het principe toepassen: de stemmenkampioen van de grootste fractie van de coalitie wordt burgemeester.

Maar wat als?

- de fracties beide tot de coalitie behoren
- én de twee fracties evenveel zetels hebben
- én beide fracties de grootste fracties van de coalitie zijn

Dan wordt de stemmenkampioen van de kartellijst burgemeester.

Maar wat als?

- de coalitiefractie van een kartellijst even veel zetels telt als een andere fractie die niet behoort tot een kartellijst: wie is dan de grootste fractie, want een fractie van een kartellijst heeft geen eigen stemcijfer?

Dan vergelijkt men het stemcijfer van de lijst waartoe de coalitiefractie behoort met het stemcijfer van de andere fractie en gaat het burgemeesterschap naar de fractie van de lijst met het hoogste stemcijfer.

1.3.2. Een akte van opvolging is mogelijk voor de laatste twee jaar

Het is mogelijk om binnen de grootste fractie van de coalitie een opvolger te kiezen voor de burgemeester. De voorwaarden:

- De akte van opvolging vermeldt een einddatum én een opvolger
- De einddatum is ten vroegste 30 september 2028 want de opvolging kan maar ten vroegste vanaf 1 oktober 2028
- De opvolger behoort tot zelfde fractie als de burgemeester maar is niet noodzakelijk de vice-stemmenkampioen
- Een dubbele meerderheid moet de akte ondertekenen:

- meerderheid van de verkozenen
- meerderheid van de verkozenen van dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat-opvolger
- De akte van opvolging moet uiterlijk **drie dagen voor de installatievergadering** worden ingediend
- De kandidaat moet de Belgische nationaliteit hebben
- Verplicht gebruik van de modelakte

Eindigt het mandaat van de burgemeester onverwacht vóór 1 oktober 2028, en was er een akte van opvolging, dan wordt deze akte zonder voorwerp en kan ze dus niet worden gebruikt. De vice-stemmenkampioen van de grootste fractie van de coalitie neemt het mandaat van burgemeester over. Een nieuwe akte van opvolging voor de opvolging van de vice-stemmenkampioen vanaf 1 oktober 2028 is mogelijk.

Eindigt het mandaat vroeger dan afgesproken maar wel op of na 1 oktober 2028, dan neemt de aangeduide opvolger het mandaat vroeger op.

Er is een uitzondering voor **fusiegemeenten**, maar alleen in de eerste bestuursperiode na de fusie. Daar is er voor de akte van opvolging van de burgemeester een vrije keuze van opvolger (kan uit andere fracties komen dan die van de burgemeester) en van tijdstip (kan vroeger dan 1 oktober 2028). Ook fusiegemeenten moeten deze keuze maken vóór de installatievergadering. Voor alle duidelijkheid, de fusiegemeenten van 2019 (Aalter, Deinze, Kruisem, Lievegem, Oudsbergen, Pelt en Puurs-Sint-Amands) kunnen geen beroep doen op deze uitzondering.

1.3.3. Benoeming aangewezen-burgemeester

De Vlaamse Regering beslist over de benoeming tot burgemeester nadat de aangewezen-burgemeester de eed heeft afgelegd.

De burgemeester moet de Belgische nationaliteit hebben en moet beschikken over de kennis van de bestuurstaal die vereist is voor de uitoefening van het mandaat. Door zijn benoeming bestaat het – weerlegbaar – vermoeden dat hij of zij Nederlands kent.

Deze regeling voor de aanduiding van de burgemeester geldt niet in de zes randgemeenten rond Brussel. Voor Drogenbos, Kraainem, Linkebeek, Sint-Genesius-Rode, Wemmel en Wezembeek-Oppem gelden art. 13bis en art. 14 van de Nieuwe Gemeentewet.

1.3.4. Titelvoerende burgemeester

In een bepaald aantal situaties wordt de burgemeester als verhinderd beschouwd en moet hij of zij, tot zolang de verhindering duurt, worden vervangen. De burgemeester die tijdelijk wordt vervangen blijft titelvoerend burgemeester. Die situatie kan bij de start van of tijdens de bestuursperiode ontstaan. Bijvoorbeeld: de stemmenkampioen van de grootste fractie van de coalitie is minister op het moment van de installatievergadering. Hij of zij zal wel de eed afleggen als aangewezen-burgemeester maar zal dus meteen vervangen worden door de vice-stemmenkampioen van dezelfde fractie en wordt dan de titelvoerend-aangewezen-burgemeester.

- de burgemeester die lid is van de federale of Vlaamse Regering of van de Europese Commissie (vervanging verplicht);
- de burgemeester die lid is van de deputatie van de provincieraad of van het college, ingesteld bij artikel 83quinquies, §2, van de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen (vervanging verplicht);

- de burgemeester die het mandaat uitoefent van federaal, Vlaams of Europees parlementslid, indien de burgemeester hiertoe uitdrukkelijk verzoekt (vervanging op vraag en dan voor zolang de burgemeester het mandaat van federaal, Vlaams of Europees parlementslid uitoefent);
- een afwezigheid van minstens twaalf weken wegens medische redenen, studieredenen of verblijf in het buitenland (vervanging op vraag met een geneeskundig getuigschrift of een attest van de onderwijsinstelling of de opdrachtgever). Het geneeskundige getuigschrift mag maximaal vijftien dagen oud zijn en vermeldt de minimale termijn van afwezigheid. Is een zieke mandataris niet meer zelf om staat om zijn vervanging te vragen dan wordt hij van rechtswege als verhinderd beschouwd vanaf de derde vergadering waarop hij niet aanwezig kan zijn en dit zolang zijn afwezigheid duurt;
- ouderschapsverlof voor de geboorte of adoptie van een kind (vervanging op vraag); een afwezigheid van minstens twaalf weken wegens palliatief verlof of verlof voor de bijstand of de verzorging van een zwaar ziek gezinslid of familielid tot en met de tweede graad (vervanging op vraag met een schriftelijk verzoek en een verklaring op erewoord);
- wie als gemeenteraadslid geschorst is op grond van artikel 199 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 (vervanging verplicht);
- de burgemeester die het mandaat uitoefent van voorzitter van een federaal, Vlaams of Europees parlement als de burgemeester daar schriftelijk om verzoekt (vervanging op vraag en zolang de burgemeester dat mandaat als voorzitter uitoefent).

Zie artikel 58, 60 en 47 Decreet Lokaal Bestuur

- Het model van de akte van opvolging zal vanaf 13 oktober 2024 ter beschikking zijn.

Wat als? 9.1. De Vlaamse regering benoemt de aangewezen burgemeester niet. (zie achteraan)

2. Vastleggen van de datum van de installatievergaderingen van de gemeenteraad en de OCMW-raad

2.1. Mogelijkheid A: Zelf datum kiezen

De datum en het uur van de installatievergadering van de gemeenteraad is vrij te kiezen op een werkdag tussen maandag 2 december tot en met vrijdag 6 december 2024.

De uittredende voorzitter van de gemeenteraad zal de verkozenen op de hoogte brengen van de datum, het uur en de locatie **ten minste acht dagen** voor de installatievergadering. Spreek de datum dus goed op voorhand af in samenspraak met de algemeen directeur en eventueel het uittredende college. Het is niet nodig om in het gemeentehuis te vergaderen. Het mag bv. ook in het cultureel centrum met een grotere zaal op voorwaarde, uiteraard, dat er publiek aanwezig kan zijn.

De keuze van datum van de installatievergadering is het vertrekpunt voor de berekening van de termijnen voor de oproeping en voor het indienen van allerlei akten van voordracht, niet in het minst die van de politieraadsleden in een meergemeentepolitiezone. Bovendien bepaalt de datum van de installatievergadering ook het eindpunt van de periode van het initiatiefrecht.

Aansluitend op de installatievergadering van de gemeenteraad vindt de installatievergadering van de OCMW-raad plaats.

Ons advies

Leg de datum van de installatievergadering zo snel mogelijk vast en breng de verkozenen meteen op de hoogte. Zo is meteen geweten wanneer de periode van het opeenvolgend initiatiefrecht eindigt. Kies eventueel een dag naar het einde van de week, zodat je zekerder bent dat er geen bezwaar tegen de verkiezingen is ingediend. (zie 9.7. Er werd bezwaar tegen de gemeenteraadsverkiezingen ingediend.) De datum op tijd vastleggen is ook uitermate belangrijk om de timing te respecteren voor de verschillende stappen voor de verkiezing en de installatie van de politieraadsleden in een meergemeentezone (zie 3.6)

Installatievergadering GR	Laatste datum om verkozenen op de hoogte te brengen
Maandag 2 december	Zondag 24 november
Dinsdag 3 december	Maandag 25 november
Woensdag 4 december	Dinsdag 26 november
Donderdag 5 december	Woensdag 27 november
Vrijdag 6 december	Donderdag 28 november

2.2. Mogelijkheid B: Datum installatie van rechtswege

Indien er geen datum voor de installatievergadering werd gekozen of de uitredende voorzitter laat na om de verkozenen samen te roepen, zal de installatievergadering van rechtswege plaats vinden op de vijfde werkdag van december, zijnde vrijdag 6 december. Ook het uur en de plaats liggen dan van rechtswege vast: 20u in het gemeentehuis. Het is de algemeen directeur die de verkozenen dan op de hoogte zal brengen.

Installatievergadering GR van rechtswege	Datum om verkozenen op de hoogte te brengen
Vrijdag 6 december om 20u in het gemeentehuis	Zo snel mogelijk

Zie artikel 6 van het Decreet Lokaal Bestuur

2.3. Installatievergadering in een fusiegemeente

De installatievergadering van de nieuwe gemeenteraad van de fusiegemeente vindt van rechtswege plaats op de eerste werkdag van januari om 20u, dat is **donderdag 2 januari 2025**. De reden hiervoor is dat de fusie zelf ook pas ingaat op 1 januari 2025.

Behalve als er een andere afspraak tussen de samengevoegde gemeenten is, zal dat in het gemeentehuis zijn van de gemeente waarvan de algemeen directeur aangewezen is als coördinator.

Zie artikel 353 van het Decreet Lokaal Bestuur

Voor alle duidelijkheid, de fusiegemeenten van 2019 (Aalter, Deinze, Kruisem, Lievegem, Oudsbergen, Pelt en Puurs-Sint-Amands) kunnen geen beroep doen op deze uitzondering.

2.4. Publicatieverplichting

De agenda van de vergaderingen van de gemeenteraad en van de OCMW-raad, dus ook die van de installatievergadering, moet op de gemeentelijke website worden gepubliceerd. Publiceer de agenda's van zodra de uitnodigingen aan de verkozenen worden bezorgd. De agenda's van de vergaderingen moeten minstens te raadplegen zijn tot de notulen van diezelfde raadsvergaderingen gepubliceerd worden.

Art. 22 Decreet Lokaal Bestuur

Besluit van de Vlaamse Regering van 20 april 2018 betreffende de bekendmaking en raadpleegbaarheid van besluiten en stukken van het lokaal bestuur, betreffende de wijze waarop de reglementen en verordeningen van het lokaal bestuur worden bijgehouden in het register en betreffende de raadpleegbaarheid van de besluiten van de politiezones en hulpverleningszones

2.5. Voorbereiding van de voordracht en de verkiezing van de politieraadsleden in meergemeentezones

Uitnodiging voor indienen voordrachtsakte kandidaten

De (uittrede) burgemeester bepaalt de datum (en het tijdstip) waarop de voordrachtsakten ingediend moeten worden. Deze datum is afhankelijk van de datum waarop de oproeping voor de installatievergadering van de gemeenteraad verstuurd wordt. De verkiezing van de politieraadsleden kan ook nog tot 10 dagen na de installatievergadering van de gemeenteraad gebeuren. We bevelen weliswaar aan om de verkiezing te organiseren tijdens de installatievergadering van de gemeenteraad.

De burgemeester bezorgt een informatienota aan de verkozenen voor de gemeenteraad met o.a. de datum waarop de voordrachtsakten ingediend moeten worden. Dat moet minstens 5 dagen vóór het indienen van de voordrachtsakten gebeuren. In de gemeenten die vanaf 1 januari 2025 samengevoegd worden, wordt aanbevolen dat de uittrede burgemeester van de gemeente waarvan de algemeen directeur aangewezen is als coördinator, overeenkomstig art. 346 DLB, deze informatienota verstuurt. De informatienota herinnert de verkozenen ook aan de wettelijke bepalingen voor het indienen van de voordrachtsakten voor de verkiezing van de politieraad, zoals bepaald door het **KB van 20 december 2000 betreffende de verkiezing in elke gemeenteraad van de leden van de politieraad.**

De informatienota omvat minstens:

1. de datum en het uur gekozen voor de overhandiging van de voordrachtsakten;
2. de inhoud van de artikelen 2, 4 en 5 van het K.B. 20.10.2000 betreffende de verkiezing in elke gemeenteraad van de leden van de politieraad.

Een model van informatienota wordt ter beschikking gesteld.

In ieder geval moeten de kandidaturen worden ingediend **tussen de 7de en de 4de dag** vóór de datum waarop de oproeping voor de installatievergadering van de gemeenteraad verstuurd wordt.

Installatievergadering Gemeenteraad	Laatste datum om verkozenen op de hoogte te brengen (= oproeping installatie gemeenteraad)	Informatienota politieraad: minstens vijf dagen vóór het indienen van de voordrachtsakten (= ten laatste op de 5de dag ervoor)
Maandag 2 december	Zondag 24 november	12, 13, 14 resp. 15 november
Dinsdag 3 december	Maandag 25 november	13, 14, 15 resp. 16 november
Woensdag 4 december	Dinsdag 26 november	14, 15, 16 resp. 17 november
Donderdag 5 december	Woensdag 27 november	15, 16, 17 resp. 18 november
Vrijdag 6 december	Donderdag 28 november	16, 17, 18 resp. 19 november

Zie artikel 2, 1ste lid van het KB van 20 december 2000 betreffende de verkiezing in elke gemeenteraad van de leden van de politieraad

3. Indienen akten van voordracht

3.1. Welke voordrachtsakten?

De volgende voordrachtsakten zijn nodig voor de installatievergadering:

- De schepenen – een gezamenlijke akte die de nieuwe coalitie bevestigt en waarmee het initiatiefrecht eindigt (zie 1.1.)
- De raadsvoorzitter
- De voorzitter van het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst
- De leden van het Bijzonder Comité voor de Sociale Dienst
- Eventueel een akte van opvolging voor de burgemeester.
- De politieraadsleden, indien de gemeente deel uitmaakt van een meergemeentepolitiezone

De burgemeester wordt niet meer voorgedragen.

Hou er rekening mee dat de uiterste datum van indienen van de akten niet voor alle mandaten dezelfde is. Los van het initiatiefrecht is het gewoonlijk drie dagen maar voor de politieraadsleden is het anders.

De voordrachten moeten gebeuren met de wettelijke modellen. Hou rekening met het initiatiefrecht. Door ze te downloaden krijgen ze een datumstempel. Akten krijgen de datumstempel van 13 oktober.

Installatievergadering Gemeenteraad	Laatste datum om verkozenen op de hoogte te brengen (= oproeping installatie gemeenteraad)	Uiterste datum indienen akte (uiterlijk 3 dagen voor de installatievergadering) Los van het initiatiefrecht	Indienen kandidaturen politieraad: tussen 7de en 4de dag voor datum oproeping installatievergadering (= op 7de, 6de, 5de of 4de dag ervoor (keuze))
Maandag 2 december	Zondag 24 november	Vrijdag 29 november	17, 18, 19 of 20 november
Dinsdag 3 december	Maandag 25 november	Zaterdag 30 november	18, 19, 20 of 21 november
Woensdag 4 december	Dinsdag 26 november	Zondag 1 december	19, 20, 21 of 22 november
Donderdag 5 december	Woensdag 27 november	Maandag 2 december	20, 21, 22 of 23 november
Vrijdag 6 december	Donderdag 28 november	Dinsdag 3 december	21, 22, 23 of 24 november

3.2. Gezamenlijke akte van voordracht kandidaat-schepenen

Door het initiatiefrecht, waarbij de stemmenkampioen van de grootste lijst eerst 14 dagen de tijd krijgt om een coalitie te vormen, is de gezamenlijke voordrachtsakte voor de kandidaat-schepenen een belangrijk document. Wanneer de houder van het initiatiefrecht een gezamenlijke akte overhandigt aan de algemeen directeur dan komt er meteen ook een einde aan het initiatiefrecht (zie 1.1.)

De gezamenlijke akte van voordracht van de kandidaat-schepenen moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

- ze is gedaan op de modelakte met een datumstempel van 13 oktober;
- ze is ondertekend door meer dan de helft van de verkozenen op de lijsten die aan de verkiezingen deelnamen;
- ze is ondertekend door de meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaten zijn verkozen. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-schepenen voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen;
- ze is door de houder van het initiatiefrecht, tijdens de periode dat hij of zij het initiatiefrecht heeft, aan de algemeen directeur bezorgd.

De algemeen directeur bezorgt een afschrift van de gezamenlijke akte aan de burgemeester.

Sancties wanneer een verkozene meerdere akten voor dezelfde functie ondertekent

Niemand kan meer dan één akte van voordracht ondertekenen. Alle handtekeningen die in strijd met het verbod zijn geplaatst, zijn ongeldig en tellen dus niet mee om het aantal vereiste handtekeningen te bepalen.

Wie toch meer dan één akte ondertekent, kan voor de duur van de zittingsperiode van de gemeenteraad:

- niet worden benoemd of verkozen als burgemeester, schepen, voorzitter van de gemeenteraad, voorzitter van een gemeenteraadsc commissie, voorzitter of lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst, noch een dergelijk mandaat waarnemen;
- de gemeente niet vertegenwoordigen;
- namens de gemeente geen mandaat bekleden of waarnemen in gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen of andere verenigingen, stichtingen of vennootschappen;
- het OCMW niet vertegenwoordigen;
- namens het OCMW een mandaat bekleden of waarnemen in een vereniging of vennootschap als vermeld in deel 3, titel 4 van het decreet lokaal bestuur of in andere verenigingen, stichtingen of vennootschappen

Heeft de betrokkene al een dergelijk mandaat dan vervalt dat mandaat van rechtswege.

Rangorde

De rangorde van de schepenen (wie is eerste, tweede enz. schepen) is dezelfde als de volgorde op de akte van voordracht. De naam van de eerste schepen wordt dus eerst ingevuld. De gemeenteraad mag de rangorde nadien wijzigen. Dit kan niet in de randgemeenten en Voeren want daar worden de schepenen rechtstreeks verkozen en hangt de rangorde af van de volgorde van de toewijzing van het mandaat.

Eventuele einddatum en opvolger

De akte van voordracht kan voor elke kandidaat-schepen een einddatum en eventueel de naam van de opvolger bevatten. Een voordracht met enkel een einddatum kan wel maar een voordracht met enkel de naam van de opvolger (dus zonder einddatum) kan niet. Is dit toch het geval dan wordt de vermelding van de opvolger(s) als onbestaande beschouwd. Wie opvolger is, moet weten op welk tijdstip hij of zij ten laatste het mandaat overneemt.

Aantal schepenen op de gezamenlijke akte van voordracht

Er moeten minstens twee kandidaat-schepenen worden voorgedragen. Het Decreet Lokaal Bestuur legt een minimum en een maximum op. Voor de verkiezing van de voorzitter van het bijzonder comité is er een afzonderlijke akte van voordracht nodig (zie 3.4.).

De verkozenen voor de gemeenteraad leggen in de gezamenlijke akte van voordracht vast hoeveel schepenen ze voordragen. Ontstaat er in de loop van de bestuursperiode een vacature in het college van burgemeester en schepenen (dit is wanneer er geen opvolger is) dan kan de gemeenteraad beslissen het vrijgekomen schepenenmandaat niet in te vullen.

Draag zowel mannen als vrouwen voor want het college van burgemeester en schepenen moet uit personen van verschillend geslacht bestaan (de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst inbegrepen). De schepenen moeten beschikken over de kennis van de bestuurstaal die vereist is voor de uitoefening van het mandaat. Door hun benoeming bestaat het – weerlegbaar – vermoeden dat zij Nederlands kennen.

Zie artikel 5, 42, 43, 45 en 49 §1 van het Decreet Lokaal Bestuur

- *Het model van gezamenlijke akte van voordracht van de kandidaat-schepenen zal vanaf 13 oktober 2024 ter beschikking zijn via de webstek van het Agentschap Binnenlands Bestuur en www.vlaanderenkiest.be.*

Wat als?

9.2. Er is geen (ontvankelijke) gezamenlijke voordracht voor de kandidaat-schepenen. (zie achteraan)

3.3. Akte van voordracht kandidaat-voorzitter gemeenteraad

De akte van voordracht wordt uiterlijk drie dagen voor de installatievergadering van de gemeenteraad aan de algemeen directeur overhandigd. De datum is afhankelijk van de datum van de installatievergadering (zie tabellen onder 3.1.)

De akte van voordracht van de kandidaat-voorzitter moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

- De kandidaat-voorzitter heeft de Belgische nationaliteit;
- ze is gedaan op de modelakte met een datumstempel van 13 oktober;
- ze is ondertekend door meer dan de helft van de verkozenen op de lijsten die aan de verkiezingen deelnamen;
- ze is ondertekend door de meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat zijn verkozen. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-voorzitter voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen;
- ze is uiterlijk drie dagen voor de installatievergadering van de gemeenteraad aan de algemeen directeur bezorgd.

Sancties wanneer een verkozene meerdere akten voor dezelfde functie ondertekent

Niemand kan meer dan één akte van voordracht voor dezelfde functie ondertekenen. Op het ondertekenen van meer dan één akte van voordracht voor dezelfde functie zijn dezelfde sancties van toepassing als bij de andere akten van voordracht (zie 3.2.).

Eventuele einddatum en opvolger

De voordrachtsakte kan een einddatum en eventueel de naam van de opvolger bevatten. Een voordracht met enkel een einddatum kan wel maar een voordracht met enkel de naam van de opvolger (dus zonder einddatum) kan niet. Is dit toch het geval, dan wordt de vermelding van de opvolger(s) als onbestaande beschouwd. Wie opvolger is, moet weten op welk tijdstip hij of zij ten laatste het mandaat overneemt.

Nederlandstalige Belg

De voorzitter van de raad moet een raadslid met de Belgische nationaliteit zijn. De voorzitter moet beschikken over de kennis van het Nederlands. Door de benoeming bestaat het – weerlegbaar – vermoeden dat de voorzitter Nederlands kent.

Zie artikel 7 § 1 en 2, art. 42 §5 van het Decreet Lokaal Bestuur

- *Het model van akte van voordracht voor de kandidaat-voorzitter van de gemeenteraad zal vanaf 13 oktober 2024 ter beschikking zijn via de webstek van het Agentschap Binnenlands Bestuur en www.vlaanderenkiest.be.*

Wat als?

9.3. Er is geen (ontvankelijke) voordracht voor de kandidaat-voorzitter. (zie achteraan)

3.4. Akte van voordracht kandidaat-voorzitter bijzonder comité voor de sociale dienst

Elk OCMW heeft naast een raad voor maatschappelijk welzijn (hierna: OCMW-raad) een vast bureau en een bijzonder comité voor de sociale dienst (hierna: BCSD). De gemeenteraadsleden worden automatisch OCMW-raadslid en de leden van het college worden automatisch lid van het vast bureau. Ook de gemeenteraadsvoorzitter wordt van rechtswege voorzitter van de OCMW-raad, en de burgemeester, die voorzitter is van het college van burgemeester en schepenen, is ook de voorzitter van het vast bureau.

De voorzitter en de leden van het BCSD moeten wel nog gekozen worden. Er is een aparte procedure voor de BCSD-voorzitter en voor de BCSD- leden. De BCSD-voorzitter wordt dus **niet** samen voorgedragen met de “gewone” kandidaat-leden en -opvolgers van het BCSD. Voor de verkiezing van de voorzitter van het BCSD wordt een afzonderlijke akte gebruikt. De BCSD-voorzitter wordt verkozen op de installatievergadering van de OCMW-raad (aansluitend op de installatievergadering van de gemeenteraad).

Enkel wie lid is van de OCMW-raad (of het vast bureau) kan BCSD-voorzitter worden.

- Stel dat de kandidaat-voorzitter van het BCSD **nog geen deel uitmaakt van het vast bureau**, dan wordt hij/zij als BCSD-voorzitter van rechtswege toegevoegd aan het vast bureau en meteen ook aan het college van burgemeester en schepenen. De BCSD-voorzitter is dan een toegevoegde (lees: extra) schepen, bovenop het maximale aantal schepenen dat het DLB oplegt. De toegevoegde schepen is een volwaardige schepen met alle rechten en plichten zoals de andere leden van het college.
- Was de BCSD-voorzitter vóór de verkiezing tot voorzitter **wel al lid van het vast bureau** (en het college), dan verandert de verkiezing als BCSD-voorzitter niets aan de samenstelling van het vast bureau (en het college).

De akte van voordracht moet gedaan worden op het door de Vlaamse regering ter beschikking gestelde model en wordt **uiterlijk drie dagen** voor de installatievergadering aan de algemeen directeur bezorgd. De concrete datum is dus afhankelijk van de datum van de installatievergadering (zie tabellen onder 3.1. en 3.5.).

De akte van voordracht voor de verkiezing van de BCSD-voorzitter moet ondertekend zijn door ten minste:

- meer dan de helft van de verkozenen op de lijsten die aan de verkiezingen deelnamen (dus minstens een meerderheid van het aantal OCMW-raadsleden);
EN
- een meerderheid van de personen die op dezelfde lijst werden verkozen als de voorgedragen kandidaat-BCSD-voorzitter. Als de lijst waarop de kandidaat-voorzitter voorkomt slechts twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van één van hen.

Sancties wanneer een verkozene meerdere akten voor dezelfde functie ondertekent

Niemand kan meer dan één akte van voordracht ondertekenen om de voorzitter van het BCSD te verkiezen. Op het ondertekenen van meer dan één akte van voordracht voor dezelfde verkiezing van functie zijn dezelfde sancties van toepassing als wanneer dat gebeurt bij andere akten (zie 3.2.).

Eventuele einddatum en opvolger

De akte van voordracht kan voor de kandidaat-voorzitter een einddatum voorzien. Pas als er een einddatum ingevuld is kan de akte de naam van een of meer kandidaat-opvolgers bevatten.

Een voordracht met enkel een einddatum kan perfect, maar een voordracht met enkel de naam van de kandidaat-opvolger (dus zonder einddatum) is niet wenselijk. Is er toch een akte met een of meer kandidaat-opvolgers zonder dat er voor de kandidaat-voorzitter een einddatum ingevuld werd, dan worden de kandidaat-opvolgers niet verkozen tot opvolger. Er zal met die kandidaat-opvolger(s) dan ook geen rekening gehouden worden als het mandaat van BCSD-voorzitter vroegtijdig eindigt.

Zie artikel 90 Decreet Lokaal Bestuur

- *Het model van akte van voordracht voor de kandidaat-voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst zal vanaf 13 oktober 2024 ter beschikking zijn via de webstek van het Agentschap Binnenlands Bestuur en www.vlaanderenkiest.be.*

Wat als? 9.4. Er is geen ontvankelijke akte van voordracht voor kandidaat voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst. (zie achteraan)

3.5. Voordracht leden en opvolgers bijzonder comité voor de sociale dienst

Aantal leden in het bijzonder comité voor de sociale dienst

De OCMW-raadsleden kiezen de leden van het BCSD door ontvankelijke voordrachtsakten in te dienen.

Het aantal BCSD-leden (de voorzitter niet inbegrepen) hangt af van hoe groot de OCMW-raad is:

- zes BCSD-leden voor een OCMW-raad met 23 leden of minder;
- acht BCSD-leden voor een OCMW-raad met 25 tot en met 47 leden;
- tien BCSD-leden voor een OCMW-raad met 49 leden tot en met 51 leden;
- twaalf BCSD-leden voor een OCMW-raad met 53 leden of meer.

De voorgedragen kandidaat-leden en -opvolgers voor het BCSD kunnen OCMW-raadslid zijn, maar dat hoeft niet. Ze hoeven zelfs geen kandidaat geweest te zijn bij de gemeenteraadsverkiezingen. Kandidaat-leden van buiten de OCMW-raad moeten wel voldoen aan de verkiesbaarheidsvoorwaarden (zie ook onder 6.4.). Ze moeten op het moment dat hun geloofsbrieven onderzocht worden:

1. Belg of onderdaan van de Europese Unie zijn
2. de leeftijd van achttien jaar hebben bereikt
3. in de bevolkingsregisters van de gemeente ingeschreven zijn
4. niet uitgesloten of geschorst zijn als kiezer (de zogenaamde politieke rechten)
5. Het aantal leden van het BCSD waarover elke lijst beschikt, wordt bepaald in verhouding tot het aantal zetels dat elke lijst heeft binnen de OCMW-raad.

Lijstverbinding

De verkozenen van de lijsten kunnen verklaren dat zij zich met elkaar verbinden tot een groep van lijsten. Deze verklaring wordt ondertekend door minstens een meerderheid van de verkozenen van iedere lijst die zich wenst te verbinden en wordt ten laatste twee werkdagen voor de uiterste dag waarop de voordrachtsakten zelf ingediend kunnen worden bezorgd aan de algemeen directeur. Uiterlijk de dag na de uiterste datum om een verklaring van lijstverbinding in te dienen, maakt de algemeen directeur op de gemeentelijke webstek bekend hoeveel zetels in het BCSD aan de verschillende lijsten of groepen van lijsten toekomen.

Concreet betekent dit:

Installatievergadering Gemeenteraad	Uiterste dag indienen verklaring lijstverbinding (=Binnen 2 werkdagen voor uiterste dag indienen akten)	Uiterste dag Bekendmaking zetelverdeling (= uiterlijk 1 dag na de uiterste dag indienen verklaring lijstverbinding)	Uiterste dag indienen voordrachtsakte (=Uiterlijk 3 dagen voor installatievergadering)
Maandag 2/12	Woensdag 27/11	Donderdag 28/11	Vrijdag 29/11
Dinsdag 3/12	Donderdag 28/11	Vrijdag 29/11	Zaterdag 30/11
Woensdag 4/12	Donderdag 28/11	Vrijdag 29/11	Zondag 1/12
Donderdag 5/12	Donderdag 28/11	Vrijdag 29/11	Maandag 2/12
Vrijdag 6/12	Vrijdag 29/11	Maandag 2/12	Dinsdag 3/12

De berekening van het aantal zetels per lijst of groep van lijsten gebeurt door het aantal BCSD-zetels (zonder de voorzitter) te delen door het aantal OCMW-raadsleden (met de raadsvoorzitter) en daarna te vermenigvuldigen met het aantal zetels dat elke lijst of groep van lijsten binnen de OCMW-raad heeft.

Bij het resultaat van deze bewerking is het aantal eenheden (cijfer voor de komma) gelijk aan het aantal rechtstreeks verworven zetels.

De niet-rechtstreeks verworven zetels worden daarna over de lijsten (of groepen van lijsten) toegewezen in afnemende volgorde van de breuk als resultaat van de bewerking. Bij gelijkheid van die breuk telt het hoogste stemcijfer van de lijst of samengeteld stemcijfer van de groep van lijsten. De VVSG maakte een Excel-rekenblad dat gebruikt kan worden om de eigen zetelberekening te controleren. Dat kan handig zijn voor de lijsten die twijfelen over een lijstverbinding, maar ook voor de algemeen directeur die de definitieve berekening moet doen en de zetelverdeling bekendmaakt.²

De voordrachtsakte voor kandidaat-leden en -opvolgers voor het bijzonder comité

Nadat de algemeen directeur bekendgemaakt heeft hoeveel leden elke lijst of groep van lijsten heeft in het BCSD, kunnen de verkozenen van de lijst of groep van lijsten effectief kandidaat-leden en -opvolgers voordragen. Opgelet want de tijd daarvoor is erg kort (zie de bovenstaande tabel). De akte moet schriftelijk ingediend worden bij de algemeen directeur. De algemeen directeur bezorgt een afschrift van de ingediende akten aan de uittredende raadsvoorzitter. Een voordrachtsakte kan ingediend worden tot **ten laatste drie dagen** voor de installatievergadering van de gemeenteraad (zie de tabel hierboven).

De voordrachtsakte moet voldoen aan een aantal voorwaarden:

1. Ze gebeurt op het door de Vlaamse Regering bepaalde model.
2. De akte wordt uiterlijk drie dagen voor de installatievergadering aan de algemeen directeur bezorgd.

² Dit Excel-rekenblad is louter een hulp- en controlemiddel dat gebruikt kan worden ter controle van de eigen berekening van de zetelverdeling. De VVSG kan niet garanderen dat er in dit blad geen fouten gegenereerd worden en geeft het daarom enkel vrij op vraag. Het kan opgevraagd worden via pieter.vanderstappen@vvsq.be.

3. De akte bevat maximaal het aantal kandidaat-leden waarop een lijst of groep van lijsten recht heeft. De akte bevat de naam, de voornamen, de geboortedatum, het beroep, het rijksregisternummer en de hoofdverblijfplaats van de kandidaat-leden (dit geldt ook voor de kandidaat-opvolgers, zie hieronder);
4. De akte is ondertekend door de meerderheid van de verkozenen van dezelfde lijst of groep van lijsten. Als een lijst of groep van lijsten maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen;
5. Als er kandidaat-leden op de akte staan die op een lijst stonden bij de gemeenteraadsverkiezingen, dan moet een meerderheid van raadsleden van die lijst (of groep van lijsten) de akte ondertekenen. Als een lijst (of groep van lijsten) maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen (dit geldt ook voor de kandidaat-opvolgers, zie hieronder);
6. De akte bevat kandidaat-leden van verschillend geslacht, tenzij de lijst of groep van lijsten als resultaat van de berekening maar één kandidaat-lid kan voordragen. Opgelet: eventuele kandidaat-opvolgers worden hierbij niet meegenomen. Het gaat louter over de kandidaat-leden.

Opgelet bij een lijst (of groep van lijsten) die maar twee verkozenen telt: Stel dat er twee akten ingediend worden terwijl er maar één kandidaat-lid aan de lijst (of de groep van lijsten) is toegewezen, dan zijn beide akten onontvankelijk.

Een voordrachtsakte kan per kandidaat-lid een einddatum bevatten. Als er voor een kandidaat-lid een einddatum ingevuld werd, dan kan de akte voor die kandidaat ook een of meer kandidaat-opvolgers bevatten. Voor elke kandidaat-opvolger wordt dan vermeld: de voornaam of voornamen en de achternaam, de geboortedatum, het beroep, het rijksregisternummer en de hoofdverblijfplaats van de kandidaat. Gaat het om een kandidaat-opvolger die opgekomen is tijdens de gemeenteraadsverkiezingen dan moeten een meerderheid van verkozenen van dezelfde lijst (of groep van lijsten) de akte mee tekenen. Bij een lijst (of groep van lijsten) van twee verkozenen, volstaat ook hier één handtekening.

Vroeger kon er ook een opvolger vermeld zijn op de akte zonder dat er een einddatum ingevuld werd voor het BCSD-lid. Dat kan **niet** meer. Is er geen einddatum ingevuld en staan er toch een of meer opvolgers, dan wordt met hen geen rekening gehouden wanneer het mandaat van het BCSD-lid ten einde zou komen.

Op het ondertekenen van meer dan één voordrachtsakte voor dezelfde functie zijn dezelfde sancties van toepassing als bij de andere akten van voordracht (zie 3.2.).

Zie artikel 87 - 94 van het Decreet Lokaal Bestuur.

Het model van akte van voordracht voor de kandidaat-leden van het bijzonder comité voor de sociale dienst zal vanaf 13 oktober 2024 ter beschikking zijn via de webstek van het Agentschap Binnenlands Bestuur en www.vlaanderenkiest.be.

Wat als?

9.5. Een lijst (of groep van lijsten) heeft geen ontvankelijke voordrachtsakte ingediend voor de zetels die hen zijn toegewezen. (zie achteraan)

9.6. Een lijst (of groep van lijsten) heeft een ontvankelijke voordrachtsakte ingediend met minder kandidaten dan het aantal dat toegewezen werd aan de lijst (of groep van lijsten). (zie achteraan)

3.6. Voordracht politieraadsleden

Aantal leden in de politieraad

In december 2024 worden de politieraadsleden verkozen uit de gemeenteraden om deel uit te maken van de politieraad in meergemeentepolitiezones. De burgemeesters zitten daar niet bij, zij maken van rechtswege deel uit van de politieraad.

Er is slechts één enkele verkiesbaarheidsvoorwaarde: om te kunnen worden verkozen tot werkend of plaatsvervangend lid van de politieraad, moet de kandidaat op de dag van de verkiezing van de leden van de politieraad, deel uitmaken van de gemeenteraad van één van de gemeenten die de meergemeentezone vormen.

De politieraad wordt evenredig samengesteld uit vertegenwoordigers van de gemeenteraden van de gemeenten die de meergemeentepolitiezone vormen. Elke gemeenteraad beschikt over minstens één vertegenwoordiger in de politieraad.

Voor het bepalen en het verdelen van het aantal leden worden de bevolkingscijfers in aanmerking genomen die als basis hebben gediend voor het bepalen van de samenstelling van de verschillende gemeenteraden.

Voor de verdeling van de zetels van de nieuwe politieraad onder de verschillende gemeenteraden wordt de volgende formule wordt gebruikt:

$$\frac{\text{Bevolkingscijfer gemeente} \times \text{aantal leden politieraad}}{\text{Totale bevolking meergemeentezone}}$$

Aantal inwoners politiezone	Aantal politieraadsleden
tot 15 000	13
van 15 001 tot 25.000	15
van 25.001 tot 50 000	17
van 50 001 tot 80 000	19
van 80.001 tot 100.000	21
van 100.001 tot 150.000	23
meer dan 150 000	25

Als uit de bovenstaande verdeling zou blijken dat een gemeente niet vertegenwoordigd zou zijn in de politieraad, wordt één zetel aan de politieraad toegevoegd. Die zetel komt dan bovenop het wettelijk bepaalde aantal leden.

De burgemeesters van de gemeenten die deel uitmaken van de meergemeentezone zijn van rechtswege lid van de politieraad. Zij worden toegevoegd aan het aantal leden zoals hierboven bepaald.

Zie artikel 12, lid 4 en lid 6, artikel 14, lid 2 en 21 WGP

Zie ook de omzendbrief betreffende de verkiezing en de installatie van de politieraadsleden van een meergemeentepolitiezone. (link wordt toegevoegd wanneer omzendbrief beschikbaar is)

Voordrachtsakten

De akte houdende voordracht van kandidaten voor het mandaat van politieraadslid wordt schriftelijk in dubbel exemplaar ingediend door één of meer verkozenen voor de gemeenteraad.

Een kandidaat-effectief lid kan één of twee opvolgers hebben. De kandidaat-opvolgers maken geen voorwerp uit van een afzonderlijke verkiezing, maar zij moeten op de dag van de verkiezing van de politieraad wel gemeenteraadslid zijn.

Eenzelfde persoon kan tegelijk als kandidaat-effectief lid en als kandidaat-opvolger voorgedragen worden.

Een gemeenteraadslid mag niet meer dan één voordrachtsakte voor dezelfde verkiezing ondertekenen.

Omdat er geen enkele wettelijke garantie is dat elke politieke fractie die een kandidatenlijst ingediend heeft, ook een vertegenwoordiger zal hebben in de politieraad, is het belangrijk dat elke fractie slechts kandidaturen indient voor het aantal mandaten dat ze voor zichzelf bij de verkiezing haalbaar acht.

Om de fracties te helpen bij de inschatting hiervan, kan men zich baseren op het verkiesbaarheidscijfer. (cf. 6.8.2)

Zie artikel 12, lid 5 en 14, lid 2 WGP

Zie artikel 5 van het KB van 20 december 2000 betreffende de verkiezing in elke gemeenteraad van de leden van de politieraad.

Indienen voordrachtsakte kandidaten

De verkozene of één van de verkozenen die de voordrachtsakte ondertekenden, of hij die daartoe door de voormelde verkozene(n) werd aangeduid, is bevoegd om de voordrachtsakte in te dienen. De voordrachtsakte moet in 2 exemplaren worden ingediend op het gemeentehuis.

De (uittredende) burgemeester, bijgestaan door de algemeen directeur en in tegenwoordigheid van een raadslid van elke fractie die een kandidatenlijst indient, neemt op de vastgelegde datum en het vastgelegde tijdstip de voordrachtsakte, in dubbel exemplaar, in ontvangst. In de gemeenten die vanaf 1 januari 2025 samengevoegd worden, wordt aanbevolen dat de uittredende burgemeester van de gemeente waarvan de algemeen directeur aangewezen is als coördinator, overeenkomstig art. 346 DLB, samen met deze coördinator de voordrachtsakten in ontvangst neemt.

De (uittredende) burgemeester moet bij het in ontvangst nemen van de voordrachtsakten onderzoeken of zij voldoen aan de wettelijke bepalingen en kan de verbetering of aanvulling aanbevelen. Deze bevoegdheid is beperkt. De (uittredende) burgemeester kan de voordrachtsakte in geen enkel geval weigeren en kan dus louter opmerkingen maken over de inhoud.

De (uittredende) burgemeester en de algemeen directeur tekenen elke voordrachtsakte voor ontvangst. De (uittredende) burgemeester bewaart één exemplaar en geeft het tweede exemplaar terug aan de indiener(s).

Zie artikel 16, lid 1 WGP

Zie artikel 2 en 6 KB van 20 december 2000.

Opmaak en inzage kandidatenlijst

Onmiddellijk na het verstrijken van de termijn voor het indienen van de voordrachtsakten sluit de burgemeester de kandidatenlijst af en rangschikt in alfabetische orde:

- Volgens de naam van de kandidaat-effectieve leden;
- gevolgd door de kandidaat-opvolger(s), in de precieze volgorde zoals vermeld in de voordrachtsakte.

De voordrachtsakten en de door de burgemeester opgemaakte kandidatenlijst liggen op het gemeentesecretariaat ter inzage voor de verkozenen voor de gemeenteraad en alle kandidaten, **uiterlijk de derde dag** die volgt op de datum vastgesteld voor het indienen van de voordrachtsakten.

Installatievergadering Gemeenteraad	Informatienota politieraad: minstens vijf dagen vóór het indienen van de voordrachtsakten (= ten laatste op de 5de dag ervoor)	Indienen kandidaturen politieraad: tussen 7de en 4de dag voor datum oproeping installatievergadering (= op 7de, 6de, 5de of 4de dag ervoor (keuze))	Ter inzage leggen van de kandidatenlijst politieraad: uiterlijk de 3de dag na indienen voordracht
Maandag 2 december	12, 13, 14 resp. 15 november	17, 18, 19 of 20 november	20, 21, 22 resp. 23 november
Dinsdag 3 december	13, 14, 15 resp. 16 november	18, 19, 20 of 21 november	21, 22, 23 resp. 24 november
Woensdag 4 december	14, 15, 16 resp. 17 november	19, 20, 21 of 22 november	22, 23, 24 resp. 25 november
Donderdag 5 december	15, 16, 17 resp. 18 november	20, 21, 22 of 23 november	23, 24, 25 resp. 26 november
Vrijdag 6 december	16, 17, 18 resp. 19 november	21, 22, 23 of 24 november	24, 25, 26 resp. 27 november

Zie artikel 7 en 8, lid 1 KB van 20 december 2000.

4. Uitnodiging voor de installatievergadering van de gemeenteraad en de installatievergadering van de OCMW-raad

Het Decreet Lokaal Bestuur bepaalt dat de installatievergadering van de gemeenteraad op een van de eerste vijf werkdagen van december moet plaatsvinden. Zie 2.1. en 2.2.

De uittredende voorzitter van de gemeenteraad brengt de verkozen gemeenteraadsleden **ten minste acht dagen** voor de installatie van de gemeenteraad op de hoogte van de datum, het uur en de plaats van de installatievergadering.

Als er geen oproeping door de uittredende voorzitter van de gemeenteraad zou zijn, dan vindt de installatievergadering van rechtswege plaats op de vijfde werkdag van december, vrijdag 6 december, in het gemeentehuis om 20 uur. De algemeen directeur brengt, wanneer de uittredende voorzitter van de gemeenteraad dit niet doet, voor de goede orde de nieuw verkozen gemeenteraadsleden daarvan op de hoogte.

Aansluitend aan de installatievergadering van de gemeenteraad vindt meteen de installatievergadering plaats van de OCMW-raad waarop de voorzitter en de leden van het bijzonder comité worden gekozen. De verkozen gemeenteraadsleden kunnen met één uitnodiging, maar twee agenda's, voor beide vergaderingen worden uitgenodigd. De voorgedragen kandidaat-voorzitter en de voorgedragen kandidaat-leden en -opvolgers voor het bijzonder comité voor de sociale dienst worden apart uitgenodigd voor de OCMW-raad.

Eventuele bezwaren tegen de verkiezingen kunnen een impact hebben op de datum van de installatievergadering. Zijn er geen bezwaren of heeft de raad voor verkiezingsbetwistingen de uitslag gecorrigeerd, dan is de uitslag definitief. Is er op het laatste moment nog een bezwaar dan kan de installatievergadering pas doorgaan wanneer het bezwaar afgehandeld is. Als de uitnodiging voor de installatievergadering al vertrokken is, dan zal die vergadering geannuleerd moeten worden. Zie 9.7. Er werd bezwaar tegen de gemeenteraadsverkiezingen ingediend.

Installatievergadering Gemeenteraad	Laatste datum om verkozenen op de hoogte te brengen
Maandag 2 december	Zondag 24 november
Dinsdag 3 december	Maandag 25 november
Woensdag 4 december	Dinsdag 26 november
Donderdag 5 december	Woensdag 27 november
Vrijdag 6 december	Donderdag 28 november

Installatievergadering van rechtswege	Datum om verkozenen op de hoogte te brengen
vrijdag 6 december om 20u in het gemeentehuis	Zo snel mogelijk

Op de agenda van de installatievergadering van de gemeenteraad:

Behalve dat het bepalen van de rangorde van de raadsleden meteen na de eedaflegging moet gebeuren is er geen wettelijke volgorde voor de onderwerpen op de agenda. Het is uiteraard evident dat de eedaflegging van de nieuwe raadsleden, na de mededelingen, als eerste komt. Verder is het uitgangspunt van deze volgorde dat de gemeenteraad zo snel als mogelijk de nieuwe voorzitter verkiest zodat de raad meteen in de 'juiste handen' is.

- Kennisneming geldige gemeenteraadsverkiezingen
- Installatie gemeenteraadsleden: afstand van mandaat, onderzoek geloofsbrieven, eedaflegging
- Bepalen van de rangorde van de raadsleden
- Vaststellen fracties
- Verkiezing van de voorzitter van de gemeenteraad
- Verkiezing van de schepenen en eedaflegging

Schorsing gemeenteraad

Op de agenda van de installatievergadering van de OCMW-raad:

- Nagaan of de OCMW-raad minstens bestaat uit beide geslachten. Indien dat niet zo is: aanstellen van OCMW-raadslid van het niet-vertegenwoordigde geslacht.

- Verkiezing van de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst (en eventueel eedaflegging).
- Verkiezing van de leden en opvolgers van het bijzonder comité voor de sociale dienst, onderzoek geloofsbrieven en eedaflegging.

Sluiting OCMW-raad

Vervolg installatievergadering gemeenteraad

- Aanduiding en eedaflegging aangewezen-burgemeester (wanneer alle schepenen en de voorzitter van het BCSD de eed aflegden staat onomstotelijk vast welke fractie van de coalitie de grootste is)
- Verkiezing van de politieraadsleden in een gemeente die tot een meergemeentepolitiezone behoort.

Sluiting gemeenteraad

Uiteraard moeten voor beide vergaderingen alle stukken van de punten op de agenda beschikbaar zijn voor de verkozenen, voor zover ze reeds beschikbaar zijn.

Zo wordt de kandidatenlijst voor de verkiezing van de politieraad als bijlage gevoegd bij de oproeping voor de installatievergadering indien de verkiezing op de installatievergadering plaatsvindt.

Zie art. 6, 7, 36, 43, 44, 88 van het Decreet Lokaal Bestuur

5. Afstand van mandaat – ten laatste op de installatievergadering van de gemeenteraad

Een verkozen gemeenteraadslid dat vóór zijn installatie afstand wil doen van zijn mandaat, brengt de uittrede van de gemeenteraad voorzitter daarvan schriftelijk op de hoogte. De afstand van mandaat is pas definitief van zodra de gemeenteraad er kennis van nam.

Afstand doen van het mandaat van gemeenteraadslid gebeurt het best zo snel mogelijk maar kan uiterlijk nog op de installatievergadering voor de installatie van de gemeenteraadsliden. Maar ook dan moet het schriftelijk gebeuren, mét de datum en handtekening van de betrokkene. Indien snel geweten is dat bepaalde verkozenen het mandaat niet wensen op te nemen, dan is er tijd om de opvolgers op te roepen en kunnen ze hun geloofsbrieven in orde brengen. De gemeenteraad neemt akte van de afstand van mandaat op de installatievergadering.

Zie artikel 6 § 4-5 en artikel 8 Decreet Lokaal Bestuur

6. Installatievergadering van de gemeenteraad

De gemeenteraadsliden worden automatisch OCMW-raadslid door de eed af te leggen als gemeenteraadslid. Aansluitend op de installatievergadering van de gemeenteraad vindt de installatievergadering van de OCMW-raad plaats waarop het bijzonder comité voor de sociale dienst samengesteld wordt. Maar eerst is er dus de installatie van de nieuwe gemeenteraad.

Zie artikel 6 van het Decreet Lokaal Bestuur

6.1. De uittredende voorzitter van de gemeenteraad zit de installatievergadering voor

De uittredende gemeenteraadsvoorzitter zit de vergadering voor tot een nieuwe voorzitter verkozen wordt verklaard. Wordt dezelfde persoon als voorzitter verkozen verklaard dan blijft hij of zij de vergadering verder voorzitten, anders geeft deze persoon het voorzitterschap door.

Indien de uittredende voorzitter van de gemeenteraad de installatievergadering niet kan voorzitten, wordt de vergadering voorgezeten door een uittredend lid van het college van burgemeester en schepenen in volgorde van hun rang. Dus als eerste komt de uittredende burgemeester in aanmerking.

Zie artikel 6 van het Decreet Lokaal Bestuur

Wat als? 9.7. Er werd bezwaar tegen de gemeenteraadsverkiezingen ingediend. (zie achteraan)

6.2. Kennisneming van de geldigverklaring van de gemeenteraadsverkiezingen

Nadat de uittredende voorzitter de vergadering opent, kan begonnen worden met de installatie van de nieuw verkozen raadsleden. Alhoewel niet wettelijk voorgeschreven is het toch belangrijk om te starten met de mededeling dat de verkiezingen geldig zijn. Dit is zeker aangewezen indien er klachten tegen de verkiezingen waren. Zonder geldige verkiezingen kan er immers (nog) geen installatie zijn.

6.3. Installatie van de gemeenteraadsleden en eedaflegging

Aan- en afwezigheden nakijken:

- Wie deed afstand van mandaat? De afstand van mandaat is pas definitief wanneer de gemeenteraad er kennis van neemt;
- Wie zit in een situatie van onverenigbaarheid en wordt dus verondersteld afstand van mandaat te doen?
- Wie is verontschuldigd en kan dus pas op een volgende vergadering de eed afleggen?
- Wie is afwezig (is die persoon ook na uitdrukkelijk te zijn opgeroepen zonder geldige reden afwezig op de daaropvolgende vergadering dan wordt hij verondersteld afstand van mandaat te doen)?
- Wie is aanwezig?

Geloofsbrieven

De gemeenteraad onderzoekt de geloofsbrieven van de verkozen gemeenteraadsleden. Dit wil zeggen dat de raad moet nagaan of de verkozene voldoet aan de verkiesbaarheidsvoorwaarden. Bovendien moet de raad ook nakijken of er geen onverenigbaarheden zijn waardoor een bepaalde verkozene het mandaat niet kan opnemen.

Gewoonlijk zullen voor elk te installeren raadslid volgende schriftelijke bewijsstukken worden voorgelegd:

- een recent uittreksel uit het bevolkings- of rijksregister
- een recent uittreksel uit het strafregister
- een verklaring op eer dat men zich niet bevindt in een geval van onverenigbaarheid

De regelgeving legt deze stukken niet formeel op maar ze maken het wel eenvoudig om vóór de installatievergadering al na te gaan of de verkozenen aan alle verkiesbaarheidsvoorwaarden voldoen en de eed als raadslid mogen afleggen.

De uittredende gemeenteraadsleden blijven in principe tot de meerderheid van de nieuwe gemeenteraadsleden geïnstalleerd is.

Verkiesbaarheidsvereisten:

Er zijn vier voorwaarden om verkiesbaar te zijn als gemeenteraadslid:

1. de Belgische nationaliteit bezitten of onderdaan zijn van een andere lidstaat van de EU;
2. de volle leeftijd van 18 jaar bereikt hebben;
3. ingeschreven zijn in het bevolkingsregister van de gemeente;
4. niet ontzet zijn van de uitoefening van het kiesrecht (dus als kiezer) of van het recht te worden verkozen (dus als kandidaat).

A. De volgende personen zijn geschorst of uitgesloten van het kiesrecht (zij mogen niet kiezen – wie niet mag kiezen is ook niet verkiesbaar):

1° personen die levenslang ontzet zijn van de uitoefening van het kiesrecht door veroordeling;

2° de volgende personen die in de uitoefening van het kiesrecht zijn geschorst, en dit zolang de onbekwaamheid duurt:

- personen die uitdrukkelijk onbekwaam zijn verklaard om hun politieke rechten uit te oefenen (beschermden personen en geïnterneerden)

- de personen die voor een bepaalde duur ontzet zijn van de uitoefening van het kiesrecht door veroordeling.

B. De volgende personen zijn niet verkiesbaar (mogen geen kandidaat zijn):

1° de onderdanen van de andere lidstaten van de Europese Unie die, ten gevolge van een individuele burgerrechtelijke of een strafrechtelijke beslissing in hun lidstaat van herkomst ontheven zijn van het recht om gekozen te worden krachtens het recht van die lidstaat;

2° personen die veroordeeld zijn, zelfs met uitstel, wegens één van de misdrijven, vermeld in artikel 240, 241, 243, en 245 tot en met 248 van het Strafwetboek, gepleegd tijdens de uitoefening van een gemeenteamt (het gaat dan onder meer over verduistering, omkoping enzovoort). Die onverkiesbaarheid eindigt twaalf jaar na de veroordeling.

Onverenigbaarheden:

Bloedverwanten tot en met de tweede graad, aanverwanten in de eerste graad of echtgenoten kunnen niet samen in de gemeenteraad van eenzelfde gemeente zitten. Het Decreet Lokaal Bestuur stelt personen met wettelijk samenlevingscontract gelijk met echtgenoten. Aanverwantschap die na de verkiezing tot stand komt onder de leden van de raad, stelt evenwel geen einde aan hun mandaat.

Voor de politieraad geldt dat effectieve leden van de politieraad geen bloed- of aanverwant mogen zijn tot en met de tweede graad en niet verbonden mogen zijn door een huwelijk of door wettelijke samenwoning. Die onverenigbaarheid geldt slechts tussen de effectieve leden van de politieraad. Tot zolang de eventuele opvolger, die bloed- of aanverwant in de verboden graad is van het effectief lid, zelf niet geroepen is om effectief lid te worden, is het wetsprincipe niet van toepassing.

Aanverwantschap die na de verkiezing tot stand komt onder de leden van de raad, stelt evenwel geen einde aan hun mandaat.

Naast bepaalde familieleden kunnen de volgende personen geen deel uitmaken van de gemeenteraad:

- de provinciegouverneurs, de vicegouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad, de hoge ambtenaar aangewezen door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en de adjunct van de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, de provinciegriffiers, de arrondissementscommissarissen en de adjunct-arrondissementscommissarissen als de gemeente in kwestie deel uitmaakt van hun ambtsgebied;
- de magistraten, de plaatsvervangende magistraten en de griffiers bij de hoven en de rechtbanken, de administratieve rechtscolleges en het Grondwettelijk Hof;
- de leden van het operationeel, administratief of logistiek kader van de politiezone waar de gemeente toe behoort;³
- de personeelsleden van de gemeente in kwestie of van het OCMW dat die gemeente bedient of van de gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen van de gemeente;
- de leden van een districtsraad;
- de personen die in een lokale decentrale overheid van een andere lidstaat van de Europese Unie een ambt of een mandaat uitoefenen dat gelijkwaardig is aan dat van gemeenteraadslid, voorzitter van de gemeenteraad, schepen of burgemeester;
- de bloedverwanten tot en met de tweede graad, de aanverwanten in de eerste graad of de echtgenoten in de gemeenteraad van dezelfde gemeente.
- de directeur van een woonmaatschappij tot wiens werkgebied de gemeente behoort;
- de leidend ambtenaar van een intergemeentelijk samenwerkingsverband waaraan de gemeente deelneemt.

Naast de onverenigbaarheden in het Decreet Lokaal Bestuur verbieden ook andere wetten dat bepaalde personen, omwille van hun functie, een mandaat in de gemeenteraad opnemen (zoals bijv. art. 127 van de wet op de geïntegreerde politie)

Eed

De verkozen gemeenteraadsliden van wie de geloofsbrieven werden goedgekeurd, leggen, vóór ze hun mandaat aanvaarden, in openbare vergadering de volgende **eed** af in handen van de voorzitter van de installatievergadering: *“Ik zweer de verplichtingen van mijn mandaat trouw na te komen.”* Enkel de eed uitspreken is voldoende, de raadsleden hoeven er geen gebaren bij te maken.

Door deze eedaflegging zijn de gemeenteraadsliden van rechtswege ook OCMW-raadslid.

De volgorde waarin de nieuwe raadsleden de eed afleggen is niet bepaald, het kan bijv. alfabetisch, per partij of op basis van anciënniteit of leeftijd.

Wie aanwezig is maar geen eed aflegt, wordt geacht afstand te hebben gedaan van het mandaat.

De uittredende raadsvoorzitter die **voorzitter** van de installatievergadering is, legt, als die herkozen is als gemeenteraadslid, de eed af in handen van het oudste gemeenteraadslid. Als de voorzitter van de installatievergadering zelf het oudste raadslid is, dan gebeurt de eedaflegging in handen van het op een na oudste gemeenteraadslid. Kijk dus op voorhand na wie dit is zodat de eedaflegging vlot kan verlopen.

³ De leden van het operationeel kader van de politiediensten mogen zich niet verkiesbaar stellen, tenzij tijdens een periode van non-activiteit voor persoonlijke aangelegenheden of bij ontslag; de leden van het administratief en logistiek kader van de politiediensten mogen zich verkiesbaar stellen, maar indien zij personeelslid zijn van of een toelage of wedde ontvangen van de meergemeentezone, kunnen zij geen deel uitmaken van de gemeenteraad van één van de gemeenten van de zone.

Rangorde

De rangorde van de gemeenteraadsleden wordt tijdens de installatievergadering van de nieuwe gemeenteraad onmiddellijk na de eedaflegging van de gemeenteraadsleden vastgesteld. Het gemeenteraadslid met de hoogste anciënniteit neemt de hoogste rang in. Dat wil zeggen dat wie al het langste een mandaat van gemeenteraadslid in de gemeente zelf uitoefent, bovenaan in de rangorde staat. Bij gelijke anciënniteit neemt het gemeenteraadslid dat bij de laatste volledige vernieuwing van de gemeenteraad (dus op 13 oktober 2024) het hoogste aantal naamstemmen heeft behaald, de hoogste rang in. Bij een gelijk aantal naamstemmen neemt het gemeenteraadslid van wie de lijst bij de laatste volledige vernieuwing van de gemeenteraad de meeste stemmen heeft behaald de hoogste rang in.

De opvolgers die in de loop van de bestuursperiode, dus na de installatievergadering, als gemeenteraadslid worden geïnstalleerd, nemen in volgorde van hun eedaflegging een rang in. Deze rangorde geldt ook voor de OCMW-raad.

Fracties

De gemeenteraadsleden die op dezelfde lijst verkozen zijn vormen samen een fractie. Hierop bestaat één uitzondering, met name een kartellijst die voor de verkiezingen aangaf te splitsen in twee fracties. Voor de goede orde is het aangewezen om 'een foto' van de fracties te maken zoals ze bij de start van de bestuursperiode zijn. Het aantal leden van de fractie bij de start blijft immers gedurende de hele bestuursperiode tellen. Verlaten raadsleden de fractie dan kan dit een invloed hebben op hun lidmaatschap van een gemeenteraadscommissie. Maar voor het bepalen van bijvoorbeeld een tweederde meerderheid van de fractie bij een constructieve motie van wantrouwen, blijft het oorspronkelijk aantal leden het uitgangspunt. Een uitzondering hierop is het geval van opvolging binnen een kartellijst waarbij de opvolger van een ontslagnemend raadslid van de ene fractie behoort tot de andere kartelfractie.

Vervanging van verhinderde raadsleden

Wie verhinderd is moet tijdelijk worden vervangen nadat hij de eed aflegde en dit voor zolang de verhindering duurt.

Dat geldt bv. voor de raadsleden die geschorst zijn op basis van art. 201/1 LPK (inbreuken op de reglementering op het gebruik van verboden propagandamiddelen tijdens de sperperiode en op de regels inzake de verkiezingsuitgaven). De schorsing treedt ten vroegste in werking na de eedaflegging en duurt minimaal één maand en maximaal zes maanden (cf. art. 12 DLB). Het gemeenteraadslid wordt om dezelfde reden vervangen in de politieraad. Het gemeenteraadslid wordt dan in de politieraad vervangen door de vervanger uit de gemeenteraad (art. 22, §1 WGP) en niet de opvolger zoals voorzien op de voordrachtsakte.

Vertrouwenspersoon

Zijn er raadsleden met een handicap die zich door een vertrouwenspersoon willen laten bijstaan? De vertrouwenspersoon moet minstens 18 jaar zijn, legaal in de EU verblijven en mag zich niet in een situatie van onverenigbaarheid of verhindering bevinden. De vertrouwenspersoon mag wel een familielid zijn. Vertrouwenspersonen moeten geen eed afleggen. Ze hebben recht op een presentiegeld op dezelfde wijze als een gemeenteraadslid.

Zie artikel 5-16, 36-37, 59, 68 van het Decreet Lokaal Bestuur en artikel 8-15, 57,58, 199 en 201/1 van het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet

6.4. Verkiezing van de voorzitter van de gemeenteraad

De voorzitter wordt door de gemeenteraadsleden verkozen op basis van een akte van voordracht van de kandidaat-voorzitter.

Nadat de gemeenteraadsleden de eed hebben afgelegd en de rangorde werd vastgesteld, overhandigt de algemeen directeur de akte van voordracht van de kandidaat-voorzitter aan de voorzitter van de installatievergadering (dat is dus in principe de uittredende raadsvoorzitter).

De voorzitter van de installatievergadering gaat na of de akte van voordracht ontvankelijk is. Als de uittredende voorzitter ook de kandidaat-voorzitter is, moet die dus zelf de ontvankelijkheid van zijn eigen akte beoordelen.

Alleen de handtekeningen op de akte van voordracht van de verkozenen en de eventuele opvolgers die de eed als raadslid hebben afgelegd worden in aanmerkingen genomen. Is alles in orde dan wordt de voorgedragen kandidaat-voorzitter verkozen verklaard.

De nieuwe voorzitter neemt, van zodra hij is geïnstalleerd, het voorzitterschap van de uittredende voorzitter over. Een eedaflegging als voorzitter is niet nodig, de eedaflegging als raadslid volstaat.

Wanneer de voorzitter van de gemeenteraad verhinderd is dan moet die tijdelijk worden vervangen. Het kan gaan om een verhindering door schorsing, om medische of studieredenen, verblijf in het buitenland in opdracht, ouderschapsverlof, palliatief verlof of verlof voor een ziek familielid of lidmaatschap van de Europese Commissie).

De voorzitter van de gemeenteraad is van rechtswege de voorzitter van de OCMW-raad.

Zie artikel 7, 69 van het Decreet Lokaal Bestuur

6.5. Verkiezing van de schepenen na een gezamenlijke akte van voordracht – eedaflegging

Nadat de gemeenteraadsleden de eed hebben afgelegd, en de nieuwe gemeenteraadsvoorzitter is geïnstalleerd, overhandigt de algemeen directeur de gezamenlijke **akte van voordracht** van de kandidaat-schepenen aan de voorzitter van de gemeenteraad.

De voorzitter van de gemeenteraad gaat na of de gezamenlijke akte van voordracht **ontvankelijk** is in overeenstemming met de voorwaarden, zoals: werd het initiatiefrecht gerespecteerd, zijn er geen onverenigbaarheden, werd de akte ondertekend door raadsleden die ondertussen de eed aflegden.

Is alles in orde, dan worden de voorgedragen kandidaat-schepenen **verkozen verklaard**.

Eed

Voor ze hun mandaat aanvaarden, leggen de voorgedragen kandidaat-schepenen in openbare vergadering van de gemeenteraad de volgende **eed** af in handen van de voorzitter van de gemeenteraad *“Ik zweer de verplichtingen van mijn mandaat trouw na te komen.”* Vanaf dan is men officieel schepen en meteen ook lid van het vast bureau.

De voorgedragen kandidaat-schepen die de eed na twee achtereenvolgende uitnodigingen niet aflegt, wordt geacht het schepenmandaat niet te aanvaarden.

Mannen en vrouwen in het college

In uitvoering van de Grondwet moet het college van burgemeester en schepenen minstens één persoon van het andere geslacht tellen. Die persoon kan eventueel de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst zijn.

Vervanging van verhinderde schepenen

De verhinderde schepenen moet of mag zich laten vervangen omdat hij zijn mandaat niet kan of mag uitoefenen. Hij verliest echter niet definitief de hoedanigheid van schepenen. Als de situatie niet meer bestaat, kan de persoon het mandaat weer opnemen. Dit geldt voor:

- de schepenen die lid is van de federale of Vlaamse Regering of van de Europese Commissie;
- de schepenen die lid is van de deputatie van de provincieraad of van het college, ingesteld bij artikel 83quinquies, § 2, van de Bijzondere Wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instellingen;
- de schepenen die tot nieuwe burgemeester wordt benoemd in geval van verhindering of schorsing van de burgemeester;
- de schepenen die het mandaat uitoefent van federaal, Vlaams of Europees parlementslid, voor zover de schepenen hiertoe uitdrukkelijk verzoekt (vervanging op vraag en voor zolang de schepenen het mandaat van federaal, Vlaams of Europees parlementslid uitoefent);
- een afwezigheid van minstens twaalf weken wegens medische redenen, studieredenen of verblijf in het buitenland (vervanging op vraag met een recent geneeskundig getuigschrift of een attest van de onderwijsinstelling of de opdrachtgever);
- ouderschapsverlof voor de geboorte of adoptie van een kind (vervanging op vraag);
- een afwezigheid van minstens twaalf weken wegens palliatief verlof of verlof voor de bijstand of de verzorging van een zwaar ziek gezinslid of familielid tot en met de tweede graad (vervanging op vraag met een schriftelijk verzoek en een verklaring op erewoord).

In de laatste vier gevallen vraagt de schepenen zelf om te worden vervangen. Is een zieke mandataris niet meer zelf in staat om zijn vervanging te vragen, dan wordt hij van rechtswege als verhinderd beschouwd vanaf de derde vergadering waarop hij niet aanwezig kan zijn en dit zolang zijn afwezigheid duurt.

Bevindt een mandataris zich in een van de andere situaties, dan wordt hij van rechtswege vervangen. Een schepenen mag zich wel kandidaat stellen als lid voor de politieraad.

Rangorde

De rang van de schepenen wordt bepaald door de rangorde op de gezamenlijke akte van voordracht. De voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst die is toegevoegd aan het college is steeds de laatste schepenen in rang. De burgemeester staat hoger in rang dan de schepenen. De gemeenteraad mag de rangorde wijzigen.

Zie artikel 43, 44, 45, 47 en 49 van het Decreet Lokaal Bestuur

Wat als? 9.8. Er zit geen persoon van het andere geslacht in het college van burgemeester en schepenen (zie achteraan)

6.6. Eedaflegging van de aangewezen-burgemeester

Na de gemeenteraadsverkiezingen blijft de uittredende burgemeester in functie tot de installatie van de nieuwe burgemeester.

Tijdstip van de eedaflegging

De stemmenkampioen van de grootste fractie van de coalitie wordt 'van rechtswege' burgemeester. Er is dus geen voordracht nodig. Welke fractie de grootste is, weten we pas zeker wanneer de schepenen de eed hebben afgelegd. Aangezien het mogelijk is dat dit pas helemaal duidelijk is nadat ook de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst aan het college is toegevoegd, is het mogelijk dat de eedaflegging van de aangewezen-burgemeester pas na de installatievergadering van de OCMW-raad kan gebeuren.

Door de eedaflegging als aangewezen-burgemeester wordt de burgemeester ook meteen voorzitter van het vast bureau en maakt de burgemeester van rechtswege deel uit van het politiecollege.

De gemeenteraad brengt de Vlaamse regering op de hoogte van deze eedaflegging. Stuur meteen ook de 'geloofsbrieven' van de aangewezen-burgemeester mee (uittreksel bevolkingsregister, uittreksel strafregister en verklaring op eer dat er geen onverenigbaarheden).

Zie artikel 58-59 van het Decreet Lokaal Bestuur

Zie Omzendbrief over de start van de lokale en provinciale bestuursperiode

6.7. Vaststellen fracties

Een of meer gemeenteraadsleden die op dezelfde lijst verkozen zijn, vormen een fractie.

Een **kartellijst** kan in twee fracties splitsen. Om te kunnen splitsen moet aan volgende voorwaarden worden voldaan:

1. De naam van de lijst bestaat uit meerdere woorden of afkortingen die minstens de twee fractienamen omvatten.
2. De voordrachtsakte vermeldt voor alle kandidaten tot welke fractie ze zullen behoren in geval van verkiezing.

De keuze om te splitsen moet dus gebeurd zijn vóór de gemeenteraadsverkiezingen, met name bij het indienen van de kandidatenlijsten in september. De vorming van twee fracties geldt tot de eerstvolgende volledige vernieuwing van de gemeenteraad.

Een vereniging van verschillende lijsten in één fractie is niet meer mogelijk.

Merk op dat de fractievorming geen enkel gevolg heeft voor kandidaatstelling of werking van de politieraad. Het mandaat van lid van de politieraad wordt niet toevertrouwd op basis van de politieke fractie, maar wel op grond van de hoedanigheid van gemeenteraadslid. Derhalve is het mandaat als politieraadslid een afgeleid mandaat van het mandaat als gemeenteraadslid, maar onafhankelijk van de politieke fractie.

Zie artikel 36 van het Decreet Lokaal Bestuur en artikel 71 Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet

6.8. De verkiezing van de politieraadsleden

De verkiezing van de leden van de politieraad heeft plaats tijdens de openbare zitting waarop de gemeenteraad wordt geïnstalleerd of ten laatste binnen de 10 dagen die erop volgen. Indien die laatste dag een zaterdag, een zondag of een wettelijke feestdag is, wordt die termijn verlengd tot en met de eerstvolgende dag die geen zaterdag, zondag of wettelijke feestdag is.

Het is evenwel aanbevolen om de politieraadsverkiezing te laten plaatsvinden tijdens de installatievergadering van de gemeenteraad.

Vergeet niet om bij een uitgestelde verkiezing een nieuwe uitnodiging voor de zitting te versturen.

Zie artikel 18 WGP

6.8.1. Burgemeester is voorzitter gemeenteraad voor verkiezing politieraad

De aangewezen-burgemeester neemt voor de verkiezing van de politieraadsleden het voorzitterschap van de installatievergadering van de gemeenteraad over. De voorzitter van de gemeenteraad is, in het geval zij of hij geen burgemeester is, immers niet bevoegd voor de verkiezing van de politieraad en maakt dus geen deel uit van het bureau voor de kiesverrichtingen. Deze bevoegdheid is voorbehouden voor de burgemeester.

Is er nog geen aangewezen-burgemeester dan zit de uittredende burgemeester dit deel van de vergadering voor.

6.8.2. Stemming

De verkiezing van de politieraadsleden gebeurt bij **geheime stemming** in één enkele stemronde.

Kunnen niet alle mandaten worden toegewezen na één stemronde, dan is een aanvullende stemming nodig, waarbij de resterende mandaten op dezelfde wijze worden toegekend in één stemronde. Het stemmenaantal waarover de gemeenteraadsleden beschikken, wordt in dat geval beperkt in functie van het aantal nog te begeven mandaten.

De stemming gebeurt volgens het meervoudig stemrecht. Het aantal stembiljetten is afhankelijk van het aantal stemmen waarover een gemeenteraadslid tijdens de verkiezing beschikt.

Het stembiljet vermeldt:

- in alfabetische volgorde de namen van de kandidaat-effectieve leden
- en (indien voorzien) de namen van de kandidaat-opvolgers in de precieze volgorde, zoals vermeld in de voordrachtsakte.

Zie artikel 16, lid 3 WGP

Zie artikel 9 van het KB van 20 december 2000.

Zie ook de omzendbrief betreffende de verkiezing en de installatie van de politieraadsleden van een meergemeentepolitiezone. (link wordt later toegevoegd wanneer omzendbrief beschikbaar is)

Afhankelijk van het aantal politieraadsleden dat de gemeenteraad moet verkiezen, krijgen de gemeenteraadsliden één of meer stemmen. Elk gemeenteraadslid krijgt stembiljetten naargelang het aantal stemmen waarover zij of hij beschikt.

- één stem indien er minder dan vier leden te verkiezen zijn;
- drie stemmen voor vier of vijf leden;
- vier stemmen voor zes of zeven leden;
- vijf stemmen voor acht of negen leden;

- zes stemmen voor tien of elf leden;
- en acht stemmen indien er twaalf of meer leden te verkiezen zijn.

Zie artikel 16, lid 2 WGP

6.8.3. Wie is verkozen?

Nadat de stemming gesloten werd, wordt onmiddellijk tijdens de vergadering overgegaan tot de stemopneming (tellen van het aantal stemmen). Daarbij stelt de burgemeester de lijst van de verkozen effectieve leden en (in voorkomend geval) hun opvolgers op.

Het bureau voor de kiesverrichtingen wordt gevormd door de burgemeester, bijgestaan door de twee jongste gemeenteraadsleden. Indien één van de beide jongste kandidaten zelf kandidaat is, is het aangewezen dat hij of zij afziet van het zetelen binnen het bureau voor de kiesverrichtingen en plaats ruimt voor de kandidaat die na hem de jongste in leeftijd is. De algemeen directeur neemt het secretariaat van het bureau waar en maakt het proces-verbaal op.

Het bureau is belast met het verzekeren van de goede gang van de verrichtingen van de stemming en voor de stemopneming.

Wanneer de stemming gesloten is, wordt, staande de vergadering, overgegaan tot de stemopneming. De geldige stembiljetten worden gerangschikt en geteld volgens de naam van het kandidaat-effectief lid waarvoor een stem is uitgebracht.

De blanco of ongeldige stembiljetten worden apart gelegd.

Zie artikel 10 en 11 KB van 20 december 2000.

Om verkozen te kunnen worden moet een kandidaat daadwerkelijk stemmen hebben behaald bij de verkiezing. Ten minste één gemeenteraadslid moet één stem op de kandidaat hebben uitgebracht. De gemeenteraad mag, bij aanwijzing van een verkozene, in geen enkel opzicht rekening houden met de kandidaten die geen enkele stem behaalden.

Bij staking van stemmen wordt voorrang verleend volgens deze rangorde:

1. de kandidaat die, op de dag van de verkiezing, lid is van het politiecollege of de politieraad. Indien één of meerdere kandidaten in dit geval verkeren wordt de voorrang verleend aan degene die zonder onderbreking zijn mandaat het langst heeft uitgeoefend;
2. de kandidaat die, voorheen, lid is geweest van het politiecollege of de politieraad. Indien één of meerdere kandidaten in dit geval verkeren, wordt voorrang verleend aan degene die zonder onderbreking het langst zijn mandaat heeft uitgeoefend, en bij gelijke duur, aan degene die het het laatst heeft beëindigd;
3. de jongste kandidaat in jaren.

Zie artikel 17 WGP

Na de stemopneming stelt de burgemeester de lijst op van de verkozen effectieve leden en hun opvolgers.

6.8.4. Proces-verbaal van de verkiezingen van de politieraadsleden

Er wordt een proces-verbaal opgesteld tijdens de vergadering door de algemeen directeur over het verloop van de verrichtingen van de stemming en van de stemopneming. Het vermeldt uitdrukkelijk dat de stemming geheim was, in één of meer stemrondes plaatsvond en in openbare zitting plaatsvond. Dit wordt beoordeeld aan de hand van de feitelijke omstandigheden.

Het proces-verbaal is een zo getrouw mogelijke weergave van de discussies en de motieven die hebben geleid tot het aanvaarden of het ongeldig verklaren van stembiljetten.

Bijkomende gegevens in het proces-verbaal

- aantal gemeenteraadsleden en het aantal hiervan dat aan de stemming heeft deelgenomen;
- aantal door de gemeente te verkiezen leden van de politieraad en aantal stemmen waarover elk gemeenteraadslid beschikt;
- de lijst van de effectieve leden en opvolgers;
- aantal uitgebrachte stembiljetten op basis waarvan de stemopneming zal gebeuren;
- aantal blanco en ongeldige stembiljetten;
- aantal vernietigde stembiljetten die tijdens de stemming vervangen worden;
- naam, voornamen, geboortedatum en beroep van de verkozen effectieve leden; aantal stemmen door elk van hen verkregen en eventueel de reden waarom voorrang werd verleend, bij staking van stemmen, voorrang werd verleend;
- naam, voornamen, geboortedatum en beroep van de opvolgers, met aanduiding van het verkozen effectief lid van wie zij opvolger zijn, alsook van hun orde van voordracht en dus ook van voorrang;
- in voorkomend geval, vermelding van de verkozenen die zich in een toestand van onverenigbaarheid bevinden en de reden hiervan.

Het proces-verbaal is niet aan een specifieke vormvereiste onderworpen. Het formulier C in bijlage bij de omzendbrief betreffende de verkiezing en de installatie van de politieraadsleden van een meergemeentepolitiezone kan dienen als model. Niets belet de algemeen directeur al vóór de vergadering die gedeelten in te vullen, waarvan de gegevens hem bekend zijn (bijvoorbeeld de inhoud van de voordrachtsakten en de kandidatenlijst). Indien het overnemen van de voordrachtsakten en van de kandidatenlijst te omslachtig zou zijn, kan dit verholpen worden door een kopie van deze documenten toe te voegen (gewaarmaakt door dezelfde personen die het proces-verbaal ondertekenen) en van deze stukken melding te maken in het verslag.

Het proces-verbaal wordt *ondertekend* door de burgemeester, de gemeenteraadsleden die hem bijstaan en de algemeen directeur, alsmede door de gemeenteraadsleden die daartoe de wens uitdrukken. Dit proces-verbaal wordt overgeschreven in het register der notulen van de gemeenteraad.

Nadat dit proces-verbaal ondertekend werd, kondigt de burgemeester in openbare zitting *onmiddellijk* de verkiezingsuitslag af. Deze afkondiging is geen geldigheidsvereiste voor de verkiezingen, tenzij deze niet-uitgevoerde formaliteit tot doel had de stemming nadien te manipuleren. Dit zal moeten blijken uit de notulen van de zitting. Het volledige dossier wordt vervolgens aan de bestendige deputatie bezorgd.

Het moment van de afkondiging van de verkiezingsuitslag is belangrijk voor de aanvang van de termijnen waarin een bezwaar tegen de verkiezing ingediend moet worden (**binnen tien dagen** volgend op de afkondiging van de uitslag).

Het moment van de afkondiging van de verkiezingsuitslag is belangrijk voor het bepalen van de datum waarop het mandaat van de verkozen leden van de politieraad aanvangt (**ten vroegste** op de eenendertigste **dag** na ontvangst van de verkiezingsuitslag bij de bestendige deputatie).

Zie artikel 18bis en 20, lid 1 WGP; artikel 13 en 14 KB van 20 december 2000.

6.8.5. Het dossier van de verkiezing

Het dossier van de verkiezing van de leden van de politieraad wordt door elke gemeente onverwijld per aangetekende zending toegezonden aan de bestendige deputatie.

Zie artikel 18bis WGP.

Het dossier moet alle stukken bevatten die de bestendige deputatie toelaat om te oordelen over de regelmatigheid van de kiesverrichting:

- twee afschriften van het proces-verbaal met de stembiljetten;
- alle ingediende voordrachtsakten (zelfs indien ze ongeldig zouden zijn) en de stukken die toelaten te bepalen dat de verkozenen binnen de gemeenteraad aan de voorwaarden van verkiesbaarheid en verenigbaarheid voldoen.

We bevelen aan dat de respectieve gemeenten van de politiezone hun volledige dossier ook zo snel mogelijk overmaken aan de politiesecretaris. Naar aanleiding van de installatie van de politieraad kan iedere belanghebbende deze stukken inkijken. Vermits de installatie van de politieraad steunt op de beslissingen van de respectieve gemeenteraden, is het wenselijk over het volledige dossier te beschikken. Buiten de beslissingen van de gemeenteraden zelf, belet niets dat bij het dossier kopieën worden gevoegd van de stukken.

Zie artikel 15 KB van 20 december 2000.

7. Installatievergadering van de OCMW-raad

Alle gemeenteraadsleden worden door hun eedaflegging als gemeenteraadslid van rechtswege ook OCMW-raadslid. Er zijn dus evenveel gemeenteraadsleden als OCMW-raadsleden. Ook is de voorzitter van de gemeenteraad van rechtswege ook die van de OCMW-raad.

De installatievergadering van de OCMW-raad vindt verplicht plaats aansluitend op de installatievergadering van de gemeenteraad. Op die vergadering kiezen de OCMW-raadsleden de voorzitter en de leden van het BCSD. Aangezien het vast bureau bestaat uit de voorzitter en de leden van het college van burgemeester en schepenen is hier geen aparte voordracht of verkiezing nodig.

De voor het BCSD voorgedragen kandidaten (voorzitter, leden en opvolgers) worden ten minste 8 dagen voor de installatievergadering opgeroepen door de uittredende voorzitter van de gemeenteraad.

Het probleem is dat pas na het verstrijken van deze uiterste oproepdatum duidelijk zal zijn of er lijstverbindingen zijn voor de toewijzing van de zetels van het BCSD. Daardoor zal pas na deze uiterste oproepingsdatum duidelijk worden hoeveel comitéleden elke lijst (of groep van lijsten) kan voordragen. Voordrachtsakten zullen dan ook later ingediend worden dan de uiterste oproepingsdatum. De uittredende voorzitter van de gemeenteraad moet de voorgedragen kandidaat-leden en -opvolgers van het bijzonder comité voor de sociale dienst die niet verkozen zijn als raadslid dan onmiddellijk na het ontvangen van de akte op de hoogte brengen van de datum, het uur en de

plaats van de installatievergadering. Doet de uittredende voorzitter dat niet, dan brengt de algemeen directeur hen op de hoogte.

7.1. Agenda van de vergadering

Op de agenda van de installatievergadering van de OCMW-raad:

- Nagaan of de OCMW-raad minstens bestaat uit beide geslachten. Indien dat niet zo is: aanstellen van OCMW-raadslid van het niet-vertegenwoordigde geslacht.
- Verkiezing van de BCSD-voorzitter en eedaflegging.
- Verkiezing van de leden en opvolgers van het BCSD, onderzoek geloofsbrieven en eedaflegging.
- Andere

7.2. Voorzitter van de OCMW-raad

De voorzitter van de gemeenteraad is van rechtswege de voorzitter van de OCMW-raad.

Zie artikel 69 Decreet Lokaal Bestuur

7.3. OCMW-raad moet uit mannen en vrouwen bestaan

Mocht de gemeenteraad uitsluitend bestaan uit personen van hetzelfde geslacht, dan moet er een aanpassing komen waarbij er iemand van het andere geslacht in de OCMW-raad komt. De Grondwet zegt immers dat de OCMW-raad moet bestaan uit personen van elk geslacht.

Het laatst verkozen gemeenteraadslid zal in dat geval in de OCMW-raad vervangen worden door de eerste opvolger van het andere geslacht van dezelfde lijst. Is er geen opvolger meer van het andere geslacht op die lijst, dan kijkt men naar de opvolgers van het andere geslacht op de lijst met het hoogste stemcijfer. De persoon die in aanmerking komt en het mandaat van OCMW-raadslid wil opnemen legt de eed af tijdens de openbare vergadering van de OCMW-raad. Hij/zij is dan het enige OCMW-raadslid dat geen gemeenteraadslid is.

In de praktijk zal er wellicht geen 'genderraadslid' nodig zijn. Bij de voordracht van verkiezingskandidaten moest immers rekening worden gehouden met de evenwichtige verdeling van mannen en vrouwen op de kandidatenlijst. Op elke lijst, al dan niet volledig, mag het verschil tussen het aantal kandidaten van elk geslacht niet groter zijn dan één. Bovendien mogen de eerste twee kandidaten van elke lijst niet van hetzelfde geslacht zijn. De kans dat de gemeenteraad enkel uit vrouwen of enkel uit mannen bestaat is dan ook bijzonder klein.

Zie artikel 68 van het Decreet Lokaal Bestuur.

7.4. Verkiezing van de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst en eventueel eedaflegging

De BCSD-voorzitter wordt via een afzonderlijke akte voorgedragen. In principe wordt er niet gestemd en volstaat een geldige akte van voordracht. De akte van voordracht kan ook een einddatum bevatten. In dat geval kunnen ook één of meer opvolger(s) vermeld worden.

De algemeen directeur bezorgt de tijdig (uiterlijk drie dagen voor de installatievergadering) ingediende akte van voordracht aan de voorzitter van de installatievergadering van de OCMW-raad (dit is de uittrede raadsvoorzitter). Die gaat op zijn beurt na of de akte voldoet aan de decretale voorwaarden. Dat betekent dat ze gebeurd is op het daartoe door de Vlaamse Regering bepaalde model, en:

- Het gaat om een lid van de OCMW-raad of het vast bureau dat voorgedragen wordt als BCSD-voorzitter;
- De akte ondertekend is door:
 - een meerderheid van de OCMW-raadsleden
EN
 - een meerderheid van de OCMW-raadsleden die bij de gemeenteraadsverkiezingen op basis van dezelfde lijst verkozen zijn als de voorgedragen kandidaat-voorzitter van het BCSD. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-voorzitter voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen.

Voor het nagaan of de akte ondertekend is door de nodige meerderheden, wordt enkel rekening gehouden met de handtekeningen van de effectieve OCMW-raadsleden (=verkozen gemeenteraadsleden of opvolgers die de eed afgelegd hebben in de gemeenteraad⁴).

Wordt de akte door de voorzitter van de installatievergadering als ontvankelijk beschouwd, dan wordt de voorgedragen voorzitter verkozen verklaard door de OCMW-raad.

De BCSD-voorzitter moet enkel een eed afleggen als hij/zij nog geen deel uitmaakt van het vast bureau (college). Enkel dan legt de BCSD-voorzitter de eed af in de handen van de voorzitter van de OCMW-raad. Door die eedaflegging wordt de BCSD-voorzitter automatisch ook lid van het vast bureau en meteen dus ook schepen (er is geen bijkomende eed als schepen nodig in de gemeenteraad).

Zie artikel 90 van het Decreet Lokaal Bestuur.

7.5. Verkiezing van de leden en de opvolgers van het bijzonder comité voor de sociale dienst

Tijdens de installatievergadering van de OCMW-raad worden zowel de BCSD-leden als hun eventuele opvolgers verkozen. In principe gebeurt deze verkiezing niet via een stemming. De voorzitter van de OCMW-raad gaat na of de ingediende akten van voordracht ontvankelijk zijn overeenkomstig de decretale voorwaarden. Als een akte voldoet aan de gestelde voorwaarden, dan worden de

⁴ Wanneer het gaat om een "genderraadslid" zoals in 7.2. gaat het om een raadslid dat de eed afgelegd heeft in de OCMW-raad.

voorgedragen kandidaat-leden en hun eventuele opvolgers door de OCMW-raad verkozen verklaard.

De **voordrachtsakte** moet voldoen aan volgende voorwaarden:

1. Het door de Vlaamse Regering bepaalde model werd gebruikt.
2. De akte werd uiterlijk drie dagen voor de installatievergadering aan de algemeen directeur bezorgd.
3. De akte bevat maximaal het aantal kandidaat-leden waarop een lijst of groep van lijsten recht heeft.
4. De akte bevat de naam, de voornamen, de geboortedatum, het beroep, het rijksregisternummer en de hoofdverblijfplaats van de kandidaat-leden (dit geldt ook voor de kandidaat-opvolgers, zie hieronder);
5. De akte is ondertekend door de meerderheid van de verkozenen van dezelfde lijst of groep van lijsten. Als een lijst of groep van lijsten maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen;
6. Als er kandidaat-leden op de akte staan die op een lijst stonden bij de gemeenteraadsverkiezingen dan moet een meerderheid van raadsleden van die lijst (of groep van lijsten) de akte ondertekenen. Als een lijst of groep van lijsten maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen (dit geldt ook voor de kandidaat-opvolgers, zie hieronder);
7. De akte bevat kandidaat-leden van verschillend geslacht, tenzij de lijst of groep van lijsten als resultaat van de berekening maar één kandidaat-lid kan voordragen. Opgelet: eventuele kandidaat-opvolgers worden hierbij niet meegenomen. Het gaat louter over de kandidaat-leden.

Opgelet: bij een lijst (of groep van lijsten) die maar twee verkozenen telt en waaraan maar één kandidaat BCSD-lid is toegewezen. Als er dan twee akten worden ingediend voor die ene BCSD-zetel, dan zijn beide akten onontvankelijk.

Een voordrachtsakte kan per kandidaat-lid een einddatum bevatten. Als er voor een kandidaat-lid een einddatum ingevuld werd, dan kan de akte voor die kandidaat ook een of meer kandidaat-opvolgers bevatten. Voor elke kandidaat-opvolger wordt dan vermeld: de voornaam of voornamen en de achternaam, de geboortedatum, het beroep, het rijksregisternummer en de hoofdverblijfplaats van de kandidaat. Gaat het om een kandidaat-opvolger die opgekomen is tijdens de gemeenteraadsverkiezingen, dan moet een meerderheid van verkozenen van dezelfde lijst (of groep van lijsten) de akte mee tekenen. Bij een lijst (of groep van lijsten) van twee verkozenen, volstaat ook hier één handtekening.

Als de akte van voordracht ontvankelijk is, worden de voorgedragen kandidaat-leden en hun opvolgers verkozen verklaard.

Het BCSD moet na de samenstelling bestaan uit leden van elk geslacht.

Zie artikel 92-94 Decreet Lokaal Bestuur

Wat als? 9.9. Wat als maar één geslacht vertegenwoordigd is in het bijzonder comité voor de sociale dienst? (zie achteraan)

Onverenigbaarheden

Net als voor gemeente- en OCMW-raadsleden gelden ook voor leden van het BCSD een aantal onverenigbaarheden. Het Decreet Lokaal Bestuur is hier niet altijd even helder, maar we vermoeden

dat we de van overeenkomstige toepassing van onverenigbaarheden voor de BCSD-leden moeten lezen als volgt:

In het BCSD mogen geen bloedverwanten tot en met de tweede graad en aanverwanten in de eerste graad zetelen, noch gehuwden of wettelijk samenwonenden.

Bovendien kunnen leden van het BCSD enkel effectief zitting hebben indien zij geen ambt of functie bekleden die onverenigbaar is met hun mandaat. Zo is er onverenigbaarheid voor:

- de leden van het vast bureau (enkel de BCSD-voorzitter zal lid zijn van het vast bureau);
- de provinciegouverneurs, de gouverneur en de vicegouverneur van het administratief arrondissement Brussel-Hoofdstad, de hoge ambtenaar die de Brusselse Hoofdstedelijke Regering aanwijst en de adjunct van de gouverneur van de provincie Vlaams-Brabant, de provinciegriffiers, de arrondissementscommissarissen en de adjunct-arrondissementscommissarissen, voor zover het ambtsgebied van de gemeente en van het OCMW in kwestie deel uitmaakt van hun ambtsgebied;
- de magistraten, de plaatsvervangende magistraten en de griffiers bij de hoven en de rechtbanken, de administratieve rechtscolleges en het Grondwettelijk Hof;
- de leden van het operationeel, administratief of logistiek kader van de politiezone waar de gemeente van het OCMW toe behoort;⁵
- de personeelsleden van de gemeente in kwestie met uitzondering van het gemeentelijk onderwijzend personeel. Iemand van het gemeentelijk onderwijzend personeel kan wel lid, maar geen voorzitter zijn van het bijzonder comité;
- de personeelsleden van het eigen OCMW;
- de personeelsleden van de gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen van de gemeente;
- de leden van een districtsraad;
- de personen die in een lokale decentrale overheid van een andere lidstaat van de Europese Unie een ambt of een mandaat uitoefenen dat gelijkwaardig is aan dat van gemeenteraadslid, voorzitter van de gemeenteraad, schepen of burgemeester.
- de leidend ambtenaar van een sociale huisvestingsmaatschappij tot wiens werkgebied de gemeente van het OCMW behoort;
- de leidend ambtenaar van een intergemeentelijk samenwerkingsverband waaraan de gemeente van het OCMW deelneemt.

Zie artikel 100 van het Decreet Lokaal Bestuur.

Geloofsbrieven goedkeuren

Alvorens de gekozen BCSD-leden de eed kunnen afleggen, moeten eerst de geloofsbrieven worden goedgekeurd. De geloofsbrieven worden goedgekeurd als er geen problemen zijn met de verkiesbaarheidsvoorwaarden en mogelijke onverenigbaarheden.

De geloofsbrieven omvatten volgende schriftelijke bewijsstukken die elk raadslid en elke opvolger moeten voorleggen:

- een recent uittreksel uit het bevolkings- of rijksregister,
- een recent uittreksel uit het strafregister, model 1,

⁵ De leden van het operationeel kader van de politiediensten mogen zich niet verkiesbaar stellen, tenzij tijdens een periode van non-activiteit voor persoonlijke aangelegenheden of bij ontslag; de leden van het administratief en logistiek kader van de politiediensten mogen zich verkiesbaar stellen, maar indien zij personeelslid zijn van of een toelage of wedde ontvangen van de meergemeentezone, kunnen zij geen deel uitmaken van de gemeenteraad van één van de gemeenten van de zone.

- een verklaring op eer dat men zich niet zal bevinden in een van de gevallen van onverenigbaarheden die hierboven besproken werden.

Elke voorgedragen kandidaat-opvolger moet een recent uittreksel uit het bevolkings-of vreemdelingenregister bij de akte voegen.

Eedafllegging van de verkozen leden van het bijzonder comité

De leden van het bijzonder comité leggen de eed af in handen van de voorzitter van de OCMW-raad: “*Ik zweer de verplichtingen van mandaat trouw na te komen.*”

Zie artikel 96 §1 van het Decreet Lokaal Bestuur.

Wat als? 9.10. Wat als er geschillen zijn i.v.m. de mandatarissen? (zie achteraan)

7.6. Andere

De agenda van een installatievergadering volgt uit het decreet. Andere agendapunten dan de decretaal bepaalde zijn in principe niet mogelijk. Toch kan men in sommige gevallen overwegen om ook meteen de OCMW-vertegenwoordigers aan te duiden in de organen van OCMW-verenigingen en -vennootschappen. Een dergelijk mandaat eindigt immers van rechtswege op de eerste algemene vergadering die volgt op de installatie van de OCMW-raden. In sommige verenigingen volgt kort na de installatievergaderingen van de raden al een algemene vergadering. De toezichthoudende overheid stelt echter dat de oude vertegenwoordigers toch blijven zetelen tot de nieuwe verkozen zijn, waardoor er volgens hen geen probleem is. Daardoor ontstaat dan wel de merkwaardige situatie dat vertegenwoordigers van het OCMW geen raadslid (meer) zijn.

8. Na de installatievergadering van de gemeente en OCMW-raad

8.1. De benoeming van de burgemeester

De Vlaamse Regering neemt een beslissing over de al dan niet benoeming tot burgemeester nadat de aangewezen-burgemeester de eed heeft afgelegd en zij daarvan in kennis is gesteld door de gemeenteraad. Na de benoeming volgt de eedafllegging bij de gouverneur.

Zie artikel 58 van het Decreet Lokaal Bestuur

8.2. Politieraad

8.2.1. Mededeling geldigverklaring verkiezing aan gemeenteraad en aan politieraad

De verkiezing van de politieraad verkrijgt van rechtswege geldigheid na een termijn van dertig dagen of na de beslissing van de bestendige deputatie. De provinciegouverneur deelt deze beslissing mee aan de (voorzitter van de) gemeenteraad en de politieraad.

8.2.2. Eventueel bezwaar tegen verkiezing politieraadsleden

Enkel de kandidaten kunnen een bezwaar indienen tegen de verkiezing. Dit moet, op straffe van verval, schriftelijk bij de bestendige deputatie worden ingediend binnen 10 dagen volgend op de afkondiging van de verkiezingsuitslag door de burgemeester.

Ongeacht of bezwaar is ingediend, doet de bestendige deputatie, uitspraak over de geldigheid van de verkiezing binnen 30 dagen na ontvangst van het dossier en herstelt, in voorkomend geval, de bij het vaststellen van de verkiezingsuitslag begane vergissingen. Indien binnen deze termijn geen uitspraak is gedaan, wordt de verkiezing als regelmatig beschouwd.

- Als bezwaar werd ingediend en de verkiezing van de politieraad vervolgens **geldig** wordt verklaard (binnen dertig dagen na ontvangst van het dossier), dan worden de verkozen politieraadsleden opgeroepen voor de installatie van de politieraad.
- Als bezwaar werd ingediend en de verkiezing van de politieraad vervolgens **geheel of gedeeltelijk ongeldig** wordt verklaard (binnen dertig dagen na ontvangst van het dossier), zal een nieuwe verkiezing van de politieraad binnen de gemeenteraad moeten plaatsvinden, binnen tien dagen volgend op de dag waarop de vernietiging aan de betrokken gemeenteraad werd meegedeeld. Indien die dag een zaterdag, zondag of wettelijke feestdag is, wordt die termijn verlengd tot en met de eerstvolgende dag.

Tegen de beslissing van de bestendige deputatie inzake de verkiezing van de politieraad is beroep mogelijk bij de Raad van State, binnen vijftien dagen na de mededeling of kennisgeving van de vernietiging (dit is een wachtermijn). Na vernietiging (bevestiging van de ongeldigverklaring) volgen nieuwe verkiezingen.

Enkel in het geval een beroep gericht is tegen een vernietiging (geheel of gedeeltelijk ongeldig) van de verkiezingen, zal het beroep bij de Raad van State opschortend zijn ten aanzien van de beslissing van de bestendige deputatie.

Enkel wanneer de vernietiging definitief is, wordt tot een nieuwe verkiezing overgegaan. De verkiezing moet gebeuren binnen 10 dagen vanaf de dag die volgt op die waarop de beslissing tot vernietiging aan de gemeenteraad werd meegedeeld.

De vaststelling is evenwel dat een herververkiezing, op grond van de wettelijke termijnen, moeilijk te organiseren valt in combinatie met de ondergeschikte rechtsregels uit het koninklijk besluit van 20 december 2000. De aanbeveling is om de beroepstermijn van 15 dagen zeker te respecteren, waarna de termijn van maximum 10 dagen wordt verstrekt om de nieuwe verkiezing te organiseren. De bepalingen uit het koninklijk besluit kunnen hierop afgestemd worden. De jurisprudentie leert dat een afwijking is toegestaan, mits het normale verloop van de verkiezing en de stemming er niet door in het gedrang komen. Deze werkwijze kan ook gehanteerd worden bij een gedeeltelijke ongeldigverklaring van de verkiezing van de politieraad. Er moet slechts een nieuwe verkiezing gebeuren voor het aantal te begeven mandaten waarvoor de verkiezing ongeldig werd verklaard.

Zie artikel 18, 18bis, 18ter, 18quater en 21quater WGP, gewijzigd met de Wet van 21 mei 2018 (art. 7, 8 en 9); Koninklijk Besluit van 8 maart 2007 tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling administratie van de Raad van State, in geval van beroep voorzien door de artikelen 18quater en 21ter WGP.

8.2.3. Installatie politieraad

Het mandaat van de verkozenen voor de politieraad start:

- **ten vroegste** op de éénendertigste **dag** na ontvangst van de verkiezingsuitslag bij de bestendige deputatie
- en **ten laatste** binnen de dertig **dagen** nadat de verkiezingsuitslag definitief is geworden.

De politieraad kan dus niet geïnstalleerd worden vóór de eenendertigste **dag** nadat de bestendige deputatie de verkiezingsuitslag van **alle gemeenten** die deel uitmaken van dezelfde politiezone ontvangen heeft. Merk nog op dat de oproeping voor de installatievergadering van de nieuwe politieraad hetzij per brief, via een bezorger aan huis, per fax of per elektronische post gebeurt, ten minste 7 werkdagen vóór de dag van de vergadering. Hou er ook rekening mee dat in het geval een verkozene voor de politieraad het ambt niet wil opnemen, daarvan tijdig kennis gegeven moet worden aan de voorzitter van de politieraad en de opvolger uiterlijk 7 werkdagen vóór de vergadering uitgenodigd moet worden om op deze vergadering de eed af te leggen (art. 20 en art. 25/1 WGP).

Zie artikel 20, lid 1 WGP

De oproeping van de verkozen leden van de politieraad behoort tot de bevoegdheid van de voorzitter van het politiecollege.

Na de eedaflegging en de installatie van de leden, kan de nieuwe politieraad een volwaardige agenda behandelen. Voor elk agendapunt worden alle stukken die erop betrekking hebben ter inzage gelegd van de leden van de politieraad vanaf het verzenden van de agenda. Het reglement van orde van de oude politieraad bepaalt de plaats waar de leden van de politieraad de stukken kunnen inzien.

8.3. Vertegenwoordigers van de gemeenteraad in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden aanduiden

Projectvereniging

De deelnemende gemeenten wijzen in de loop van januari 2025 de nieuwe bestuurders aan. Zij treden aan op 1 februari.

Zie art. 407 van het Decreet Lokaal Bestuur

Dienstverlenende of opdrachthoudende vereniging

Binnen de eerste drie maanden van 2025 wordt een algemene vergadering bijeengeroepen waarbij tot een algehele vervanging van de raad van bestuur wordt overgegaan.

Zie art. 445 van het Decreet Lokaal Bestuur

8.4. Aanstellen van de vertegenwoordigers in de OCMW-verenigingen en -vennootschappen

De vertegenwoordigers in de organen van de OCMW-verenigingen en -vennootschappen, moeten nog worden aangesteld tenzij dat bij wijze van uitzondering toch al gebeurde op de eerste vergadering van de OCMW-raad (zie 7.6.)

8.5. Vertegenwoordiging in de woonmaatschappij

Via een aangetekend schrijven aan de woonmaatschappij kan de gemeente of het OCMW verzoeken om het mandaat van de huidige vertegenwoordiger van de gemeente of het OCMW in het bestuursorgaan van de woonmaatschappij te beëindigen. Tegelijk draagt de gemeente of het OCMW dan een nieuwe kandidaat-bestuurder voor aan de woonmaatschappij. Gelet op het gevraagde genderevenwicht, draagt de gemeente of het OCMW best twee kandidaat-bestuurders voor, waarbij ze een voorkeur aangeeft voor één van de twee kandidaten, zodat de algemene vergadering haar keuzerecht inzake benoeming kan uitoefenen. De leden van het bestuursorgaan worden benoemd voor ten hoogste zes jaar. De hernieuwing van de bestuursmandaten van de woonmaatschappij wordt zo gekoppeld aan de lokale verkiezingen.

Het bestuursorgaan van de woonmaatschappij bestaat uit hoogstens vijftien leden, waarvan ten hoogste twee derde van hetzelfde geslacht. Het bestuursorgaan is zodanig samengesteld dat voldoende expertise aanwezig is voor de verschillende activiteiten van de woonmaatschappij, alsook een voldoende diversiteit in competenties en achtergrond. Bestuurders die hun mandaat vervullen als vertegenwoordiger van een gemeente of een OCMW, worden gekozen uit de kandidaten die door de gemeente of het OCMW worden voorgedragen.

Als aandeelhouder van de woonmaatschappij maakt de gemeente en/of het OCMW deel uit van de algemene vergadering van de woonmaatschappij. De gemeente en/of het OCMW stelt voor elke algemene vergadering een afgevaardigde/vertegenwoordiger voor aan. Ze kan die ook aanduiden voor de volledige legislatuur. De leden van de algemene vergadering benoemen de bestuurders van de woonmaatschappij.

8.6. Andere beslissingen

Huishoudelijk reglement

Het bestaande huishoudelijk reglement moet ten minste worden bevestigd of de organen moeten een nieuw aannemen. Sowieso moet het reglement worden aangepast aan het Decreet Lokaal Bestuur.

Het gaat om reglementen voor:

- de gemeenteraad
- de OCMW-raad
- het college van burgemeester en schepenen
- het vast bureau
- het bijzonder comité voor de sociale dienst
- de politieraad (reglement van orde - goed te keuren op de installatie van de politieraad)

De VVSG is bezig met de bestaande modellen te actualiseren en zal deze ter beschikking stellen via www.vvsg.be

Zie artikel 38, 54, 74, 83, 111 van het Decreet Lokaal Bestuur

Deontologische code

De bestaande deontologische code voor mandatarissen blijft gelden maar het is zeker nuttig om met de nieuwe mandatarissen de code te overlopen of hun deze minstens bezorgen.

Deze organen moeten een deontologische code vaststellen:

- de gemeenteraad

- de OCMW-raad
- kunnen een aanvullend model vaststellen (ten minste dezelfde code als die van de raad) :
 - het college van burgemeester en schepenen
 - het vast bureau
 - het bijzonder comité voor de sociale dienst

Dit is niet vereist voor de politieraad (eventueel goed te keuren op de installatie van de politieraad).

De VVSG is bezig met het bestaande model te actualiseren en zal dit ter beschikking stellen via www.vvsg.be

Zie artikel 39, 55, 74, 83, 112 van het Decreet Lokaal Bestuur

Gemeenteraadscommissie voor ombudsman of -vrouw

De gemeente die een ombudsman of –vrouw heeft, moet ook een bijzondere gemeenteraadscommissie hebben voor de evaluatie van deze persoon.

Zie artikel 194 van het Decreet Lokaal Bestuur

Afsprakennota

De algemeen directeur sluit, mede namens het managementteam, opnieuw een afsprakennota met het college van burgemeester en schepenen, met de burgemeester, met het vast bureau, met de voorzitter van het vast bureau, met het bijzonder comité voor de sociale dienst en met de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst over de wijze waarop de algemeen directeur en de overige leden van het managementteam met het college van burgemeester en schepenen, de burgemeester, het vast bureau, de voorzitter van het vast bureau, het bijzonder comité voor de sociale dienst en de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst samenwerken om de beleidsdoelstellingen te realiseren, en over de omgangsvormen tussen bestuur en administratie.

Zie artikel 171 §2 van het Decreet Lokaal Bestuur

Evaluatieverslag gemeentelijk extern verzelfstandigd agentschap, de welzijnsvereniging en de autonome verzorgingsinstellingen

Deze instellingen leggen in de loop van het eerste jaar na de volledige vernieuwing van de gemeenteraden (dus 2025) een evaluatieverslag voor aan de gemeenteraad of OCMW-raad . Voor de gemeentelijke extern verzelfstandigde agentschappen gaat het over de uitvoering van de beheers- of samenwerkingsovereenkomst sinds de inwerkingtreding ervan. Dat verslag omvat ook een evaluatie van de verzelfstandiging, waarover de gemeenteraad zich binnen drie maanden uitspreekt. Het is zeker de moeite om de bevindingen uit het evaluatieverslag te gebruiken bij de samenstellingen van de nieuwe bestuursorganen.

Zie artikel 227, 492 en 500 van het Decreet Lokaal Bestuur

Beheersovereenkomst tussen gemeente en het autonoom gemeentebedrijf

De beheersovereenkomst tussen de gemeente en het autonoom gemeentebedrijf eindigt in principe uiterlijk zes maanden na de volledige vernieuwing van de gemeenteraad.

Als bij het verstrijken van de beheersovereenkomst geen nieuwe beheersovereenkomst in werking is getreden, wordt de bestaande overeenkomst van rechtswege verlengd.

Als geen nieuwe beheersovereenkomst in werking is getreden binnen een jaar na de verlenging, kan de gemeenteraad na overleg met het autonoom gemeentebedrijf voorlopige regels vaststellen voor de aangelegenheden, vermeld in de beheersovereenkomst. Die voorlopige regels zullen als

beheersovereenkomst gelden tot op het ogenblik dat een nieuwe beheersovereenkomst in werking treedt.

Zie artikel 234 van het Decreet Lokaal Bestuur

Raad van bestuur van het autonoom gemeentebedrijf

Na de volledige vernieuwing van de gemeenteraad wordt tot volledige vernieuwing van de raad van bestuur overgegaan. In dat geval blijven de leden van de raad van bestuur in functie tot de nieuwe gemeenteraad hen vervangt. Daarnaast is het mogelijk dat de volledige gemeenteraad de rol van raad van bestuur van het autonoom gemeentebedrijf opneemt.

Zie artikel 235 van het Decreet Lokaal Bestuur

Het gemeentelijke extern verzelfstandigd agentschap in privaatrechtelijke vorm

Alle aanwijzingen en voordrachten van de vertegenwoordigers van de gemeenteraad in de algemene vergadering en de raad van bestuur van het extern verzelfstandigd agentschap worden herroepen door de volledige vernieuwing van de gemeenteraad. De vertegenwoordigers blijven in functie tot hun vervangers zijn aangewezen of benoemd.

Zie art. 246 van het Decreet Lokaal Bestuur

Klachtenreglement

Zowel gemeenteraad als OCMW-raad moeten een klachtenreglement hebben. Het bestaande reglement kan blijven bestaan. Het Decreet Lokaal Bestuur legt aan de algemeen directeur de verplichting op om jaarlijks aan de gemeenteraad te rapporteren over de tegen de gemeente ingediende klachten. Hetzelfde doet de algemeen directeur aan de OCMW-raad over de tegen het OCMW ingediende klachten.

Zie art. 302 en 303 van het Decreet Lokaal Bestuur

Inspraakreglement

Het bestaande reglement kan blijven bestaan. Mogelijk worden adviesraden opnieuw samengesteld maar dat hangt van de lokale afspraken af.

Zie art. 304 § 5 van het Decreet Lokaal Bestuur

Wijkbudgetten

Heeft het college van burgemeester en schepenen (onder de voorwaarden door de gemeenteraad vastgesteld) het beheer van budgetten voor de realisatie van bepaalde acties of projecten aan wijkcomités en burgerinitiatieven toevertrouwd, dan vervalt het beheer zes maanden na de algehele vernieuwing van de gemeenteraad.

Zie art. 304 § 6 van het Decreet Lokaal Bestuur

9. Wat als?

9.1. De Vlaamse regering benoemt de aangewezen burgemeester niet

De beslissing van de Vlaamse Regering tot niet-benoeming van de burgemeester en de weigering tot eedaflegging als aangewezen-burgemeester of als burgemeester heeft tot gevolg dat betrokkene tijdens dezelfde bestuursperiode niet meer kan worden benoemd als burgemeester.

Het burgemeestersambt gaat dan naar de vice-stemmenkampioen van dezelfde fractie als de niet-benoemde burgemeester. Dat is dus grootste fractie van de coalitie. Ook die is eerst aangewezen burgemeester en moet na onderzoek worden benoemd door de Vlaamse regering.

Zie artikel 58 van het Decreet Lokaal Bestuur

9.2. Er is geen (ontvankelijke) gezamenlijke voordracht voor de kandidaat-schepenen

Als geen ontvankelijke gezamenlijke akte van voordracht van kandidaat-schepenen aan de uittreedende raadsvoorzitter werd overhandigd, beslist de gemeenteraad op de installatievergadering over het aantal te verkiezen schepenen en wordt **binnen veertien dagen** overgegaan tot de afzonderlijke verkiezing van de schepenen onder de gemeenteraadsleden. De gemeenteraadsleden kunnen hiertoe kandidaat-schepenen voordragen.

Een ontvankelijke individuele akte van voordracht voldoet aan al de volgende voorwaarden:

1° ze is gedaan op de modelakte die de Vlaamse Regering oplegt;

2° ze is ondertekend door de meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat zijn verkozen. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-schepen voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen. Elk gemeenteraadslid kan slechts één akte van voordracht ondertekenen per schepenenmandaat;

3° ze is uiterlijk **drie dagen** voor de eerstvolgende vergadering van de gemeenteraad na de installatievergadering aan de algemeen directeur bezorgd.

Als de schriftelijk voorgedragen kandidaturen niet volstaan om het college volledig samen te stellen, kunnen kandidaten mondeling op de zitting worden voorgedragen. Tijdens de zitting en voor de stemming moet blijken dat een meerderheid van de fractie van de kandidaat-schepen, de kandidatuur ondersteunt. Is dat niet het geval dan wordt de voordracht niet in aanmerking genomen.

De akte van voordracht kan ook een einddatum bevatten. In dat geval kan ook één of meer opvolger(s) vermeld worden.

De raadsvoorzitter gaat na of de akten van voordracht aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden voldoen.

De verkiezing gebeurt bij geheime stemming, door evenveel afzonderlijke stemmen als er schepenen te kiezen zijn. De kandidaat die de volstreekte meerderheid van de stemmen heeft behaald, is verkozen tot schepenen. Als geen enkele kandidaat de volstreekte meerderheid van de stemmen heeft behaald en als meerdere kandidaten werden voorgedragen voor het vacante schepenenmandaat, vindt een tweede stemronde plaats. Daarin wordt gestemd op de twee kandidaten die in de eerste stemronde de meeste stemmen hebben behaald. Bij staking van stemmen in de eerste stemronde komt de kandidaat die bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste naamstemmen heeft behaald, in aanmerking voor de tweede stemronde. De kandidaat die in de tweede stemronde de meerderheid van de stemmen heeft behaald, is verkozen tot schepenen. Bij staking van stemmen in de tweede stemronde is de kandidaat die bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste naamstemmen heeft behaald, verkozen tot schepenen.

Als de naamstemmen bepalend zijn en de kandidaten een gelijk aantal naamstemmen hebben behaald, is de voorgedragen kandidaat verkozen van wie de lijst bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste stemmen heeft behaald.

In geval van afzonderlijke verkiezing van de schepenen wordt de rang van de schepenen bepaald door de volgorde van de stemmingen. De gemeenteraad kan de rangorde wijzigen.

Zie artikel 43 §3 en §4 van het Decreet Lokaal Bestuur

9.3. Er is geen (ontvankelijke) voordracht voor de kandidaat-voorzitter van de gemeenteraad

Als er geen (ontvankelijke) akte van voordracht is, kiest de gemeenteraad **binnen de veertien dagen** een voorzitter. Dit gebeurt ook op basis van een akte van voordracht maar met een enkele meerderheid en met een echte verkiezing in plaats van een verkozenverklaring.

Een ontvankelijke akte van voordracht van kandidaat-voorzitter voldoet aan al de volgende voorwaarden:

- 1° ze draagt een gemeenteraadslid voor dat de Belgische nationaliteit heeft;
- 2° ze is gedaan op de modelakte die de Vlaamse Regering oplegt;
- 3° ze is ondertekend door de meerderheid van de personen die op dezelfde lijst als de voorgedragen kandidaat zijn verkozen. Als de lijst waarop de naam van de kandidaat-voorzitter voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen. Elk raadslid kan slechts één akte van voordracht ondertekenen;
- 4° ze is uiterlijk **drie dagen** voor de eerstvolgende vergadering van de gemeenteraad na de installatievergadering aan de algemeen directeur bezorgd.

De akte van voordracht kan ook een einddatum bevatten. In dat geval kan ook één of meer opvolger(s) vermeld worden.

De uittredende raadsvoorzitter gaat na of de akte(n) van voordracht aan de ontvankelijkheidsvoorwaarden voldoet.

De verkiezing gebeurt bij geheime stemming. Er zijn verschillende mogelijkheden:

- een kandidaat behaalt de volstreekte meerderheid van de stemmen: deze persoon is verkozen;
- geen enkele kandidaat krijgt een volstreekte meerderheid van de stemmen. Waren er meerdere kandidaten dan vindt een tweede stemronde plaats waarin wordt gestemd op de twee kandidaten die in de eerste stemronde de meeste stemmen behaalden. Bij staking van stemmen in de eerste stemronde komt de kandidaat die bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste naamstemmen heeft behaald, in aanmerking voor de tweede stemronde. De kandidaat die in de tweede stemronde de meerderheid van de stemmen heeft behaald, is verkozen tot nieuwe voorzitter. Bij staking van stemmen in de tweede stemronde is de kandidaat die bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste naamstemmen heeft behaald, verkozen tot nieuwe voorzitter. Als de naamstemmen bepalend zijn en de kandidaten een gelijk aantal naamstemmen hebben behaald, is de voorgedragen kandidaat verkozen van wie de lijst bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste stemmen heeft behaald.

Zie artikel 7§4 van het Decreet Lokaal Bestuur

9.4. Er is geen ontvankelijke akte van voordracht voor kandidaat-voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst

Als de voorzitter van de OCMW-raad vaststelt dat er geen ontvankelijke akte is ingediend, dan moet de OCMW-raad **binnen de veertien dagen** een BCSD-voorzitter verkiezen.

Uiterlijk drie dagen voor de eerstvolgende vergadering van de OCMW-raad kunnen de OCMW-raadsleden daartoe een gedagtekende akte van voordracht bezorgen aan de algemeen directeur.

Om ontvankelijk te zijn moet de akte van voordracht (verplicht te gebruiken model) ten minste ondertekend zijn door een meerderheid van de leden van de OCMW-raad die op dezelfde lijst zijn verkozen als de voorgedragen kandidaat. Als de lijst waarop de kandidaat-voorzitter voorkomt maar twee verkozenen telt, volstaat de handtekening van een van hen. Elk raadslid mag voor deze verkiezing maar één akte van voordracht ondertekenen. Het gaat om een nieuwe verkiezing met nieuwe akten dus raadsleden die een akte ondertekend hadden die op de installatievergadering onontvankelijk verklaard werd, kunnen perfect opnieuw een akte tekenen.

De akte van voordracht kan ook een einddatum bevatten. In dat geval kunnen ook één of meer opvolger(s) vermeld worden.

De verkiezing gebeurt bij geheime stemming.

De kandidaat die de volstrekte meerderheid van de stemmen heeft behaald, is verkozen tot voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst. Als geen enkele kandidaat de volstrekte meerderheid van de stemmen heeft behaald en als verschillende kandidaten zijn voorgedragen voor het vacante mandaat, vindt een tweede stemronde plaats, waarin wordt gestemd op de twee kandidaten die in de eerste stemronde de meeste stemmen behaalden. Bij staking van stemmen in de eerste stemronde komt de kandidaat die bij de verkiezingen de meeste naamstemmen heeft behaald, in aanmerking voor de tweede stemronde. De kandidaat die in de tweede stemronde de meerderheid van de stemmen heeft behaald, is verkozen tot voorzitter. Bij staking van stemmen in de tweede stemronde is de kandidaat die bij de verkiezingen de meeste naamstemmen heeft behaald, verkozen tot voorzitter. Als de naamstemmen bepalend zijn en de kandidaten een gelijk aantal naamstemmen hebben behaald, is de voorgedragen kandidaat van wie de lijst bij de verkiezingen de meeste stemmen heeft behaald, verkozen.

Zie artikel 90 §3 van het Decreet Lokaal Bestuur.

9.5. Een lijst (of groep van lijsten) heeft geen ontvankelijke voordrachtsakte ingediend voor de BCSD-zetels die hun zijn toegewezen

Blijkt er geen ontvankelijke voordrachtsakte ingediend door een lijst (of groep van lijsten), dan kan die lijst (of groep van lijsten) een nieuwe akte van voordracht indienen met een of meer nieuwe kandidaat-BCSD-leden (en eventueel ook opvolgers).

Zie art. 93, 95 van het Decreet Lokaal Bestuur

9.6. Een lijst (of groep van lijsten) heeft een ontvankelijke voordrachtsakte ingediend met minder BCSD-kandidaten dan het aantal dat toegewezen werd aan de lijst (of groep van lijsten)

Blijkt een voordrachtsakte ingediend door een lijst (of groep van lijsten) ontvankelijk, maar staan er minder kandidaat-leden op dan de lijst (of groep van lijsten) toekomt, dan kan die lijst (of groep van lijsten) een nieuwe akte van voordracht indienen voor het aantal BCSD-leden dat door die lijst (of groep) nog niet ingevuld is.

9.7. Er werd bezwaar tegen de gemeenteraadsverkiezingen ingediend

Is er bezwaar tegen de verkiezingen aangetekend, dan kan de gemeenteraad pas geïnstalleerd worden nadat het bezwaar afgehandeld is. In het beste geval kan de installatie nog in de eerste week van december plaatsvinden. In het slechtste geval moeten de kiezers opnieuw naar de stembus.

Is er net voor het verstrijken van de bezwaartermijn nog een bezwaar, dan kan de installatievergadering misschien niet doorgaan in de eerste week van december.

De bezwaartermijn is veertig dagen, te rekenen vanaf de dag van de ondertekening van het PV van de verkiezingen. Dateert het PV van zondag 13 oktober dan loopt de bezwaartermijn tot en met vrijdag 22 november. Werd het PV maandag 14 oktober opgemaakt, dan loopt de termijn tot en met maandag 24 november.

Mogelijke scenario's:

A. De verkiezingen worden door de Raad voor verkiezingsbetwistingen, zonder zetelwijziging, toch geldig verklaard

De nieuw verkozen raadsleden worden door de uittredende voorzitter van de gemeenteraad bijeengeroepen op de installatievergadering **binnen vijftien dagen** na de dag waarop de uitslag van de verkiezing definitief is (maar ten vroegste vanaf 2 december). Als de nieuw verkozen raadsleden niet binnen vijftien dagen zijn bijeengeroepen door de uittredende voorzitter, gebeurt de bijeenroeping door een uittredend lid van het college van burgemeester en schepenen in volgorde van rang (dus eerst de burgemeester, dan de eerste schepenen enz.).

Een eventueel beroep bij de Raad van State werkt niet schorsend, d.w.z. dat de installatie kan doorgaan.

B. De verkiezingen worden door de Raad voor Verkiezingsbetwistingen ongeldig verklaard

Is er geen beroep bij de Raad van State dan ligt de weg open om een nieuwe verkiezing (buitengewone verkiezing) te organiseren.

Werd er wel beroep ingesteld bij de Raad van State, dan werkt dat schorsend en de installatievergadering wordt sowieso uitgesteld tot na de uitspraak. Dit beroep moet binnen de acht dagen, na kennisgeving van de uitspraak door de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, worden ingesteld.

B.1. De Raad van State verklaart de verkiezing toch geldig

De verkozenen worden **binnen vijftien dagen** na de geldigverklaring bijeengeroepen

B.2. De Raad van State vernietigt de verkiezing

Er is een nieuwe gemeenteraadsverkiezing nodig. De na deze tweede gemeenteraadsverkiezing verkozen raadsleden worden door de uittredende voorzitter van de

gemeenteraad bijeengeroepen op de installatievergadering **binnen vijftien dagen** na de dag waarop de uitslag van de nieuwe verkiezing definitief is. Als de nieuw verkozen raadsleden niet binnen vijftien dagen zijn bijeengeroepen door de uittredende voorzitter, gebeurt de bijeenroeping door een uittredend lid van het college van burgemeester en schepenen in volgorde van rang.

C. Er is een zetelwijziging

De Raad voor de Verkiezingsbetwistingen kan ambtshalve of na een bezwaar, de zetelverdeling wijzigen. Een beroep tegen dergelijke beslissing bij de Raad van State is opschortend. Wanneer de Raad van State zich niet tijdig over het beroep kan uitspreken kan de installatie van de gemeenteraad begin december niet van rechtswege plaatsvinden.

Binnen de vijftien dagen nadat de zetelverdeling definitief is, worden de verkozenen bijeengeroepen door de uittredende voorzitter van de gemeenteraad. Als de nieuw verkozen raadsleden niet binnen vijftien dagen zijn bijeengeroepen door de uittredende voorzitter, gebeurt de bijeenroeping door een uittredend lid van het college van burgemeester en schepenen in volgorde van rang.

Zie artikel 6 §1 van het Decreet Lokaal Bestuur; artikel 28 van het Decreet betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges

9.8. Er zit geen persoon van het andere geslacht in het college van burgemeester en schepenen

Als na de eedaflegging van de burgemeester bij de gouverneur (dus na de benoeming) blijkt dat het college van burgemeester en schepenen enkel uit mannen of vrouwen bestaat, zal een van hen plaats moeten maken voor een persoon van het andere geslacht.

De laatst verkozen schepen in rang wordt van rechtswege vervangen door het gemeenteraadslid van het andere geslacht dat op dezelfde lijst met de meeste naamstemmen verkozen is. Als verschillende raadsleden van het andere geslacht een gelijk aantal naamstemmen hebben behaald, krijgt het raadslid dat de hoogste plaats op de lijst bekleedt, voorrang onder die raadsleden. Als er geen verkozen gemeenteraadsliden van het andere geslacht op die lijst voorkomen, wordt de schepen van rechtswege vervangen door de eerste opvolger van het andere geslacht op die lijst.

Komt de te vervangen schepen uit een lijst waarop slecht één kandidaat stond, dan wordt de voorlaatste schepen in rang vervangen (enz. naar de derde laatste schepen, de vierde, ...)

De schepen buiten de raad benoemd is stemgerechtigd in het college van burgemeester en schepenen maar niet in de gemeenteraad.

Zie artikel 42 §3 Decreet Lokaal Bestuur

9.9. Wat als maar één geslacht vertegenwoordigd is in het bijzonder comité voor de sociale dienst?

Het BCSD moet bestaan uit personen van verschillend geslacht. Is dat niet zo, dan moet het oudste kandidaat-lid wijken. De eerstvolgende opvolger voor dat kandidaat-lid van het andere geslacht, kan de eed dan afleggen als BCSD-lid.

Stel dat voor die oudste kandidaat geen opvolger van het andere geslacht is voorgedragen, dan wordt een nieuwe kandidaat van het andere geslacht voorgedragen.

9.10. Wat als er geschillen zijn i.v.m. de mandatarissen?

De Raad voor Verkiezingsbetwistingen spreekt zich niet enkel uit over de bezwaren i.v.m. de gemeenteraadsverkiezingen en de verkiezingsuitgaven, maar behandelt ook andere bezwaren zoals:

1° geschillen die rijzen over de eedaflegging van de aangewezen-burgemeester en de burgemeester

2° geschillen die rijzen over de afstand, het verval, het ontslag of de verhindering van het mandaat van:

- gemeenteraadslid;
- OCMW-raadslid;
- voorzitter van de gemeenteraad;
- voorzitter van de OCMW-raad;
- schepen;
- lid van het vast bureau;
- lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst;
- voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst;
- lid van de districtsraad;
- districtsschepen;
- voorzitter van de districtsraad;
- districtsburgemeester.

3° geschillen die rijzen over:

- de goedkeuring van de geloofsbrieven;
- de eedaflegging;
- de kennis van de bestuurstaal;
- de verkiezing, benoeming, vervanging en opvolging van:
 - de voorzitter van de gemeenteraad;
 - de voorzitter van de OCMW-raad;
 - de schepen;
 - het lid van het vast bureau;
 - het lid van het bijzonder comité voor de sociale dienst;
 - de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst;
 - de districtsschepen;
 - de voorzitter van de districtsraad;
 - de districtsburgemeester.

4° geschillen die rijzen i.v.m. de voorwaarden waaraan:

- een vertrouwenspersoon moet voldoen;
- een raadslid moet voldoen om een beroep te kunnen doen op een vertrouwenspersoon.

Tegen de uitspraken van de Raad voor Verkiezingsbetwistingen is een beroep mogelijk bij de Raad van State. Dat beroep is niet schorsend.

Zie artikel 9, 42, 59, 147 van het Decreet Lokaal Bestuur

9.11. Wat als u het niet meer weet?

Als u het niet meer weet, dan contacteert u de VVSG en dan zoeken we samen naar het antwoord op uw vragen.

info@vwsq.be

T 02 211 55 00

10. Bijlage 1

10.1. Aantal raadsleden, schepenen en leden bijzonder comité sociale dienst

Bevolkingsklasse	Raadsleden	Maximum aantal schepenen ^{6 7}	Bijzonder comité sociale dienst ⁸
1-999	7	2	7
1000-1999	9		
2000-2999	11		
3000-3999	13		
4000-4999	15		
5000-6999	17	3	
7000-8999	19		
9000-9999	21		
10.000-11.999			
12.000-14.999	23	4	
15.000-19.999	25		
20.000-24.999	27		5
25.000-29.999	29		
30.000-34.999	31	6	
35.000-39.999	33		
40.000-49.999	35		
50.000-59.999	37	7	
60.000-69.999	39		
70.000-79.999	41		
80.000-89.999	43		
90.000-99.999	45		
100.000-149.999	47	8	
150.000-199.999	49		
200.000-249.999	51	9	11
250.000-299.999	53		13
300.000-...	55		

⁶ Exclusief de voorzitter van het BCSD die aan het college wordt toegewezen.

Voor gemeenten die op 1.1.2019 ontstaan zijn ten gevolge van een fusie: te verhogen met één in de periode 2024-2030.

Voor gemeenten die op 1.1.2025 ontstaan ten gevolge van een fusie: te verhogen met twee in de periode 2025-2030 en met één in de periode 2031-2036.

⁷ Het college van burgemeester en schepenen en het vast bureau bestaat uit de burgemeester, ten hoogste het aantal vermelde schepenen én de voorzitter van het bijzonder comité voor de sociale dienst als die wordt verkozen vanuit de OCMW-raad.

⁸ Inclusief de voorzitter.

10.2. Overzicht van de data verkiezing politieraad

Installatievergadering Gemeenteraad (keuze)	Laatste datum om verkozenen op de hoogte te brengen (= oproeping installatie gemeenteraad)	Informatienota politieraad: minstens vijf dagen vóór het indienen van de voordrachtsakten (= ten laatste op de 5de dag ervoor)	Indienen kandidaturen politieraad: tussen 7de en 4de dag voor datum oproeping installatievergadering (= op 7de, 6de, 5de of 4de dag ervoor (keuze))	Ter inzage leggen van de kandidatenlijst politieraad: uiterlijk de 3de dag na indienen voordracht
Maandag 2 december	Zondag 24 november	12, 13, 14 resp. 15 november	17, 18, 19 of 20 november	20, 21, 22 resp. 23 november
Dinsdag 3 december	Maandag 25 november	13, 14, 15 resp. 16 november	18, 19, 20 of 21 november	21, 22, 23 resp. 24 november
Woensdag 4 december	Dinsdag 26 november	14, 15, 16 resp. 17 november	19, 20, 21 of 22 november	22, 23, 24 resp. 25 november
Donderdag 5 december	Woensdag 27 november	15, 16, 17 resp. 18 november	20, 21, 22 of 23 november	23, 24, 25 resp. 26 november
Vrijdag 6 december	Donderdag 28 november	16, 17, 18 resp. 19 november	21, 22, 23 of 24 november	24, 25, 26 resp. 27 november